

Årsberättelse 2017

Fritidsnämnden

Beslutad av Fritidsnämnden, den 13 februari 2018, § 15

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	4
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat.....	4
2.2 Framåtblick.....	4
3. Sammanfattande iakttagelser.....	7
4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål ..	12
4.1 Mål inom Hållbar tillväxt.....	13
4.2 Mål inom Människors egenmakt.....	24
4.3 Mål inom Barn och ungas behov.....	34
4.4 Mål inom Trygg välfärd.....	38
5. Analysunderlag – ekonomi.....	41
5.1 Driftnämndens samlade ekonomi.....	41
5.2 Intraprenader och enheternas resultat.....	42
5.3 Investeringar.....	43
6. Övriga åtaganden.....	45
6.1 Programövergripande.....	46
7. Fem år i sammandrag.....	47

1. Förslag till beslut

Fritidsnämnden har en budgetram per 2017-12-31 inklusive beslutade tillägg och reduceringar som uppgick till 145 997 tkr. Resultatet för år 2017 visar på ett underskott på 1 587 tkr. Detta underskott innehåller dock kostnader kopplade till bevattningsförbudet om 1 500 tkr. Justerat för detta visar Fritidsnämnden ett underskott om 87 tkr.

Kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter gör skillnad. Genom förvaltningens arbete tillsammans med det civila samhället, föreningar och andra aktörer skapas det förutsättningar för en meningsfull fritid. Under året har nämndens verksamheter tagit ett stort kliv framåt för att kunna erbjuda en enklare vardag för Örebroarna. Fritidsnämndens verksamheter kan blicka tillbaka på ett innehållsrikt år med många stora händelser och ser med tillförsikt fram emot ett spännande 2018 med många utmaningar.

Kultur- och fritidsförvaltningens förslag till Fritidsnämnden

1. Fritidsnämnden fastställer Årsberättelse 2017.
2. Årsberättelsen överlämnas till programnämnd Samhällsbyggnad för vidare hantering.
3. Fritidsnämnden anholder om att justera årets resultat så att kostnader kopplade till bevattningsförbudet (1 500 tkr) avräknas, vilket innebär att resultatet som används för beräkning av överfört resultat till 2018 uppgår till -87 tkr.
4. Fritidsnämnden anholder om att föra över investeringsmedel till 2018 med 3 000 tkr

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat

Fritidsnämnden har en budgetram per 2017-12-31 inklusive beslutade tillägg och reduceringar som uppgick till 145 997 tkr. Resultatet för år 2017 visar på ett underskott på 1 587 tkr. Detta underskott innehåller dock kostnader kopplade till bevakningsförbudet om 1 500 tkr. Justerat för detta visar Fritidsnämnden ett underskott om 87 tkr.

Nämndens omprövningskrav 2017 bestod dels av ett generellt omprövningskrav och dels av ett riktat uppdrag, vilket totalt är 957 tkr för 2017. I beloppet fanns ett riktat uppdrag inkluderat om 180 tkr, gällande ökad debitering inom idrottsenheten på grund av lika skolavgifter. Omprövningskravet och det riktade uppdraget har för året gett den ekonomiska effekt som planerats.

Fritidsnämnden har blivit beviljade ett investeringsutrymme på totalt 5 398 tkr där utfallet visar ett överskott om 2 533 tkr. Resultatet beror till största del på att renoveringen av Lillåspåret blivit uppskjuten för att kunna säkras ekonomiskt och genomförandemässigt. Även investeringen i Hundlekplats har blivit uppskjuten. Nämnden kommer att anhålla om att få dessa investeringsmedel överförda till nästkommande år.

Av kommunens verksamhetsmål är 13 relevanta för Fritidsnämndens verksamheter. D.v.s. mål där nämnden tilldelats indikatorer och/eller utvecklingsuppdrag. Förvaltningens bedömning som grundar sig på utfallet och arbetet under året visar att verksamheterna bidrar till utveckling ”i helt eller i hög utsträckning” inom 85 % av dessa verksamhetsmål. Nämndens verksamheter har också identifierat positiva iakttagelser och förbättringsområden inom samtliga aktuella verksamhetsmål.

2.2 Framåtblick

Kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter gör skillnad. Genom förvaltningens arbete tillsammans med det civila samhället, föreningar och andra aktörer skapas det förutsättningar för en meningsfull fritid. Att kunna ta del av ett levande varierat fritidsutbud, oavsett aktivitet, lägger grunden till ett demokratiskt samhälle där man lär sig respekt och förståelse för olikheter, lär sig agera och samarbeta med andra samt får ökad möjlighet till välmående. Det kan också vara avgörande för människors benägenhet att besöka en plats, att flytta in och att stanna kvar. När gruppen barn och unga i staden växer är det viktigt att kunna fortsätta tillmötesgå behoven hos dessa vad gäller deras fria tid, kunna erbjuda kvalité i utbudet och goda förutsättningar till eget utövande och delaktighet. En växande stad ställer krav på utökade aktivitetsytor såväl lokaler som nya former av idrottsutövande. I planeringen av staden skapas tillgängliga mötesplatser för lek, motion, rekreation och kultur, så kallade ”strukturskapande samhällsfunktioner” och Fritidsnämndens verksamheter deltar aktivt i den planeringen. Trots begränsade resurser har mycket hänt under 2017: konstgräsplanen i Lillån har färdigställts, i Wadköping har nya historiska skyltar invigts där både då och nutidens personer har tolkats genom bild och text samt att insatser för att höja standarden på motionsspår och friluftsbad har genomförts för att nämna några. Nämndens verksamheter saknar idag en resursfördelning utifrån den växande staden vilket innebär att fler individer får dela på samma resurser.

Ny teknik och digitalisering är några av nycklarna för att hitta nya effektivare arbetssätt och smartare tjänster inom förvaltningens verksamhetsutveckling. Arbetet med att utforma digitalservice efter medborgarnas behov har inletts men behöver internt ges en ökad prioritet för att kunna erbjuda en enklare vardag i ett digitalt samhälle. Arbetet behöver avdelas resurser för att ta vara på det förändringstryck som digitaliseringen ger. Det SKL-ledda upphandlingsprojekt kring ett nytt boknings- och bidragssystem som Fritidsnämnden tillsammans med ett stort antal kommuner deltar i har inte hållit sin tidsplan. Detta innebär att Fritidsnämnden under året har undersökt förutsättningarna för att finna en alternativ lösning samt påbörjat ett arbete med en upphandling av ett nytt system. Andra digitala utvecklingsområden har varit möjligheten att betala entréavgift vid Örebrobaden med betalningstjänsten Swish. Planeringen är att detta ska implementeras i början av 2018. Under hösten 2017 har Fritidsnämnden undersökt hur föreningar upplever den digitala kommunikationen med Fritidsnämnden, främst genom ansökningsblanketter för nämndens olika bidragsformer. Undersökningen har skett i enkätform och visar huvudsakligen på en positiv upplevelse hos både idrottsföreningar och idéburna föreningar. I förändringsarbete är det viktigt att fundera på hur kommunen ska förhålla sig till den yngre generationen, och de krav de ställer på funktionalitet. Verksamheterna har arbetat med Design thinking, ett samarbete med studenter vid Örebro universitet för att få deras perspektiv på problemställningar där vi behöver nya infallsvinklar. Fritidsnämndens verksamheter följer utvecklingen och inventerar fortsatta utvecklingsområden.

Fritidsnämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och upprätthålla en god ekonomisk hushållning. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser. Fritidsnämnden i Örebro kommun arbetar strategiskt för att alla som bor och verkar i kommunen – oavsett ålder, kön, etnisk bakgrund eller funktionsvariationer – ska kunna utöva fysisk aktivitet, idrotts- och motionsaktiviteter utifrån sina egna förutsättningar och önskemål. För att beskriva detta strategiska arbete inom idrottspolitiken har Fritidsnämnden tagit fram ett förslag till ett idrottspolitiskt program för hela Örebro kommun. Programmet är ute på remiss till mitten av februari 2018. Nämnden planerar att anta det reviderade idrottspolitiska programmet under våren 2018 innan Kommunfullmäktige tar ställning till programmet under sommaren/hösten 2018.

I samverkan med övriga förvaltningar inom programområdet verkar förvaltningen för anpassning av rekreativsmöjligheter för barn och unga. Jämställdhetsperspektivet är viktigt, särskilt flickors behov behöver beaktas. En trygg stadsmiljö skapar förutsättningar för att kvinnor, män, flickor och pojkar oavsett ålder vill vistas i det offentliga rummet. För att skapa förutsättningar för utvecklingen av ett rikt utbud av fritidsaktiviteter ser förvaltningen ett stort behov av att Fritidsnämnden ges mandat över en egen investeringsbudget. Sakkunskapen om nödvändiga förutsättningar för att kommuninvånarna ska ha tillgång till en meningsfull fritid inom verksamhetsområdet ligger hos nämnden.

Glädjande kan konstateras att besökarna inom många av nämndens verksamheter ökade under 2017. Antalet besökare i Wadköping har tidigare räknats genom besöksräknare i enskilda hus. Denna metod har nu ändrats och räknas nu fram genom besöksräknare på huvudgatan vilket ger en mer rättvisande bild även om resultatet blir svårt att jämföra mot föregående år. Även Örebrobaden visar en försiktigt positiv trend. Tekniska kvarnen i Karlslund visar sjunkande besöksiffror jämfört med föregående år. Anledningen till detta behöver analyseras, något som verksamheten redan startat med.

Idrottsenheten har sedan flera år elitlagens serietillhörighet kopplat till hyresintäkter att förhålla sig till. Att möjliggöra spel på hög nivå i våra elitanläggningar innebär höga anpassningskostnader som behöver kompenseras med hyresintäkter från de aktuella lagen. Arbetet med att ta fram nya hyresavtal med flera av elitlagen har påbörjats under året och förhandlingarna kommer att slutföras under 2018.

Våren 2019 är det dags för förvaltningens medarbetare i Stadsbyggnadshus I att flytta in i nya lokaler i Citypassagen. Flytten innebär inte bara byte av lokaler utan ett medvetet och målinriktat förändringsarbete kring bland annat kultur, arbetssätt och teknik då lokalerna är förberedda för ett aktivitetsbaserat arbetssätt. Övergången till ett aktivitetsbaserat arbetssätt behöver komma igång redan under det kommande året och kommer att kräva både personella och ekonomiska resurser.

Hållbart medarbetarengagemang, HME, där begreppet ”hållbart” markerar att detta index för medarbetarengagemang fokuserar organisationens förmåga att främja, ta tillvara, och bygga vidare på engagemanget. Medarbetarengagemanget bedöms vara en av de viktigaste förutsättningarna för en organisations förmåga att nå goda resultat. I personalintensiva verksamheter, som de inom kommuner och landsting, är detta särskilt tydligt. HME består av nio delfrågor uppdelade på tre delindex, motivation, ledarskap och styrning, vilka i sin tur utgör bas för ett övergripande HME-index. För Fritidsnämndens egen verksamhet konstateras att HME-index är fortsatt lågt och behöver förbättras. Analysbearbetning av resultatet visar på olika orsaker, då personalgrupperna arbetar inom olika enheter och inte har samma arbetsplatser rent fysiskt. Exempel på orsaker som anges är brister i kommunikation inom och mellan verksamheter samt en osäker framtid för badhusen vilket uppges avspegla sig i delar av resultaten. Åtgärder för att motverka identifierade problem har inletts och handlingsplaner för fortsatt förbättringsarbete är upprättade för respektive arbetsgrupp. Arbetet har hög prioritet och kommer noggrant att följas upp under 2018.

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de av kommunens verksamhetsmål som är relevanta för nämnden, d.v.s. där nämnden tilldelats indikatorer och/eller utvecklingsuppdrag. Positiva iakttagelser kan vara framgångsfaktorer (sätt vi arbetar på), styrkor (förutsättningar) eller starka resultat. I kolumnen förbättringsområden lyfter nämnden sådana områden där utveckling bör ske för att nå bättre målfyllelse och utveckling.

Nämnden redovisar också i vilken utsträckning åtagandet att bidra till utveckling inom kommunens verksamhetsmål är uppfyllt. De varianter som finns att välja mellan är: delvis, i hög utsträckning och helt.

Aktuella mål för Fritidsnämnden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden	Nämndens bedömning är att åtagandet uppfylls
Positivt näringsklimat	(1) Örebro kommun har för fjärde året utsetts till Sveriges friluftskommun vilket bidrar till kommunens attraktivitet för människor och företag. (2) Behovet av ytor för fritidsaktiviteter tas i beaktande i större utsträckning än tidigare i den reviderade översiktsplanen. Detta skapar förutsättningar för att människor och företag upplever Örebro kommun som attraktiv att etablera sig i. (3) Ett drifts- och skötselavtal kring Skebäckes småbåtshamn har tecknats under året och en ny drivmedelsstation i hamnen har tagits i bruk vilket skapar ökade förutsättningar för naturturismen.	(1) Värdet av ett rikt utbud av fritidsaktiviteter för ett positivt näringsklimat bör identifieras och erkännas inom fler nämnders verksamheter. Detta bygger på en fördjupad samverkan inom och mellan programområden. (2) En modell bör formuleras där Fritidsnämnden ges ett investeringsutrymme som motsvarar de ökade behov av fritidsaktiviteter som uppstår i och med den växande staden. Detta är en förutsättning för ett rikt utbud av fritidsaktiviteter.	I hög utsträckning
Ekologiskt hållbar kommun	(1) Fritidsnämnden har antagit en handlingsplan utifrån den kommunövergripande klimatstrategin som kommer leda till att nämndens konsumtion av dieselbaserade drivmedel kommer att upphöra inom ett par år. (2) Näringsidkare i Wadköping har i allt högre utsträckning ett ekologiskt utbud, liksom utställare på matmarknaden.		I hög utsträckning

Aktuella mål för Fritidsnämnden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden	Nämndens bedömning är att åtagandet uppfylls
Tillgänglighet/digitalisering	(1) Majoriteten av inkomna bidragsansökningar sker i dagsläget digitalt vilket minskar administrativ arbetstid både för föreningar och för Fritidsnämnden. (2) Digitala ansökningsblanketter kan lättare anpassas efter föreningars möjligheter att lämna uppgifter och Fritidsnämndens behov av korrekt beslutsunderlag. (3) En genomförd undersökning visar att majoriteten av berörda föreningar är nöjda med hur den digitala ansökningsprocessen fungerar.	(1) Fritidsnämnden deltar i ett upphandlingsprojekt av ett nytt boknings- och bidragssystem som leds av SKL. Projektet ligger efter tidsplanen varför Fritidsnämnden under året har arbetat för att hitta en alternativ lösning. (2) Berörda föreningar bör ges möjlighet att kontinuerligt och på ett strukturerat sätt lämna synpunkter på ansökningsblanketter. Detta har genomförts under 2017 men arbetssättet kan utvecklas.	I hög utsträckning
Attraktiv arbetsgivare	(1) Fritidsnämnden har tillsammans med Kulturnämnden anordnat en konferens för Sveriges fritids- och kulturchefer vilket utvecklar ledarskapet inom nämndernas verksamheter. (2) Andelen arbetsmiljöcertifierade chefer har ökat. (3) Kompetensförsörjningsplanen har reviderats vilket gett som resultat att bemanningen inom flera enheter har förbättrats.	(1) HME-index behöver förbättras. Analys har genomförts. Förbättringsarbete har påbörjats och har hög prioritet.	Delvis
Effektivt lokalnyttjande	(1) Nyttjandegraden av kommunens isytor ligger relativt stabilt på 80 till 90 procent vilket bedöms som en bra beläggning. (2) I och med att behovet av ytor för fritidsaktiviteter tas i beaktande i en högre utsträckning i den reviderade översiktsplanen skapas förutsättningar för ett högre lokalsamnyttjande mellan programområdena Samhällsbyggnad och Barn och utbildning.	(1) Nyttjandegraden för både konstgräsplaner och idrottshallar har förbättringspotential. Vad gäller konstgräsplanerna har ett förbättringsarbete inletts. (2) Trots de positiva samnyttjandevinsterna som den reviderade översiktsplanen förväntas medföra finns det behov av en fördjupad samverkan med programområde Barn och utbildning både i strategiska utvecklingsfrågor och driftsfrågor.	Delvis

Aktuella mål för Fritidsnämnden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden	Nämndens bedömning är att åtagandet uppfylls
Långsiktig och hållbar ekonomi	(1) Sammanslagningen av databaser för Örebrobaden ger mer kostnadseffektiv administrativ hantering. Sammanslagningen har även möjliggjort att kunden får bada i alla tre bad vilket har bidragit till en kvalitetshöjning och därmed också en förväntan om ökade badintäkter. (2) Delar av bidragssystemet inom Föreningsenheten har setts över för att säkerställa att resurserna används så effektivt som möjligt. Även genusperspektivet gynnas i och med detta.	(1) Årets utfall är inte i balans med budget, på grund av de bevakningskostnader som Fritidsnämnden burit kopplade till det bevakningsförbud som kommunen beslutat om under våren. (2) Generellt inom Fritidsnämnden finns en osäkerhet i de ekonomiska prognoserna, då flera enheter är trendkänsliga och det finns beroendeförhållande till externa aktörer.	I hög utsträckning
Medborgarnas inflytande och påverkan	(1) En medborgardialog har genomförts kring kommunens motionsspår där invånare gavs möjlighet att lämna synpunkter på önskvärd utveckling av spåren kring bland annat hur nya målgrupper kan nås och hur trygghetskänslan för främst tjejer och kvinnor i motionsspåren kan höjas (2) En dialogkväll med berörda föreningar har genomförts inför att beslutsunderlag för ett nytt bidragssystem formulerats.	(1) Berörda föreningar bör ges möjlighet att kontinuerligt och på ett strukturerat sätt lämna synpunkter på ansökningsblanketter. Detta har genomförts under 2017 men arbetssättet kan utvecklas.	Helt
Jämlika livsvillkor	(1) Fritidsnämnden deltar aktivt i planeringen av staden och skapar tillgängliga mötesplatser. (2) Genom bidragsgivning skapas större förutsättningar för jämlika livsvillkor än om stödet hade saknats.	(1) Befintligt stöd till idrotts- och idéburna föreningar tar inte hänsyn till socioekonomiska aspekter varför en förändring i denna riktning skulle kunna medföra en starkare måluppfyllelse.	I hög utsträckning

Aktuella mål för Fritidsnämnden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden	Nämndens bedömning är att åtagandet uppfylls
Meningsfull fritid	(1) Fritidsnämnden har analyserat vilka utvecklingsmöjligheter som finns för ridanläggningen i Karlslund vilket resulterat i beviljat investeringsutrymme på 11 mnkr för en idrott som till 90 procent utövas av tjejer och kvinnor. (2) Det idrottspolitiska programmet har färdigställts och remitterats till berörda aktörer. Programmet kommer leda till en ökad tydlighet i önskad utvecklingsriktning inom nämndens verksamheter. (3) Konstgräsplanen i Lillån står klar och grävarbeten för konstgräsplanen i Mellringe har påbörjats.	(1) En modell bör formuleras där Fritidsnämnden ges ett investeringsutrymme som motsvarar behoven i den växande staden. Detta då sakkunskapen om nödvändiga förutsättningar för att kommuninvånarna ska ha tillgång till en meningsfull fritid inom verksamhetsområdet ligger hos nämnden.	Helt
Respekt för lika värde och mänskliga rättigheter	(1) En genderbudgetanalys av kommunens större idrottshallar har genomförts. Analysen visar att lokalsubventionerna fördelas med 43 procent till flickor och med 57 procent till pojkar. (2) Fritidsnämnden har gett stöd till ÖLIF/SISU som driver ett projekt för att få fler flickor att stanna inom idrotten. Lyckade resultat inom det projektet ger effekt på hur kommunens lokalsubventioner fördelas	(1) Kön fördelningen av lokalsubventioner visar att det finns en förbättringspotential som Fritidsnämnden dock inte har direkt rådighet över.	I hög utsträckning
Kompensation för barns ojämlika uppväxtvillkor	(1) Fritidsnämnden skapar förutsättningar för kommuninvånarna att delta i en stor mängd kostnadsfria fritidsaktiviteter både i form av idrott och rekreation. (2) I både Fritidsnämndens investerings- och lokalförsörjningsplan är genusperspektivet tydligt vilket på sikt skapar förutsättningar för en mer jämställd resursfördelning.	(1) Större delen av Fritidsnämndens bidragssystem tar inte hänsyn till genus. Detta innebär att både kontant stöd och lokalsubventioner främst går till pojkar. (2) Större delen av Fritidsnämndens bidragssystem tar inte hänsyn till socioekonomiska aspekter varför en förändring i denna riktning skulle kunna medföra en starkare måluppfyllelse.	I hög utsträckning

Aktuella mål för Fritidsnämnden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden	Nämndens bedömning är att åtagandet uppfylls
Meningsfull fritid för barn	(1) Antalet medlemmar i idéburna föreningar har ökat under året vilket bör bidra till positiva samhällsstrukturer främst i kommunens större bostadsområden.	(1) De idéburna föreningarnas behov av lämpliga lokaler ökar i takt med att de växer.	I hög utsträckning
Trygg och säker kommun	(1) Gestaltungsförslag för ramper till byggnader i Wadköping har tagits fram, godkänts av stadsantikvarien samt genomförts under året.	(1) En modell bör formuleras där Fritidsnämnden ges ett investeringsutrymme som motsvarar de behov av ökade fritids- och idrottsaktiviteter som den växande staden medför. Detta skulle medge en snabbare hantering av trygghetsskapande åtgärder i exempelvis omklädningsrum.	I hög utsträckning

4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål

Fritidsnämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och upprätthålla god ekonomisk hushållning. Verksamhetsutvecklingen ska utföras i enlighet med den värdegrund och de principer som Övergripande strategier och budget förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs i det verksamhetsuppdrag som stadgas i nämndreglementet och uppnås om kommunen utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

Läsanvisning

Här sammanfattas de åtaganden nämnden har för att bidra till utveckling inom de för nämnden aktuella verksamhetsmålen. Fritidsnämndens åtagande består av verksamhetsuppdraget enligt reglementet, utvecklingsuppdrag med utgångspunkt i ÖSB samt att redovisa indikatorer för att följa upp utvecklingen inom kommunens verksamhetsmål.

Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat verksamhetsuppdrag. Genom arbetet med utvecklingsuppdrag förväntas ökad måluppfyllelse och en kvalitativ verksamhetsutveckling. Grunden för denna utveckling ligger dock i ett väl utfört verksamhetsuppdrag enligt reglementet.

Inom varje mål redogör nämnden för:

- resultat och effekter för indikatorer och utvecklingsuppdrag.
- en sammanfattande analys av nämndens bidrag till utvecklingen inom kommunens verksamhetsmål. Denna har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet.
- en beskrivning av planerade insatser/aktiviteter/utvecklingssteg för ett större/tydligare/bättre bidrag till måluppfyllelse, och vilka förutsättningar i övrigt som är önskvärda för att underlätta detta.

Varje mål sammanfattas först med att nämnden listar sina Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målet och en bedömning av om nämndens åtagande är uppfyllt helt, i hög utsträckning eller delvis.

Samtliga nämnder har också fått i uppdrag att beskriva sitt arbete med satsningen Digitalt först, vilket sker under målet Tillgänglighet/Digitalisering, oavsett om nämnden har andra åtaganden inom målet eller inte.

4.1 Mål inom Hållbar tillväxt

Ur ÖSB 2017: Örebro kommun ska verka för både tillväxt och minskad klimatpåverkan. Den hållbara tillväxten är central för att klara kommunens utmaningar idag och imorgon. Örebro ska vara en kommun som anstränger sig för att företag ska kunna etablera sig, växa och utvecklas inom kommunen. Goda kommunikationer är en förutsättning för en fungerande vardag.

Mål: Örebro ska ha ett positivt näringslivsklimat där Örebro kommun underlättar att starta, utveckla och etablera företag.

Bedömningen är att Fritidsnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om positivt näringsklimat *i hög utsträckning* är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Örebro kommun har för fjärde året utsetts till Sveriges friluftskommun vilket bidrar till kommunens attraktivitet för människor och företag. • Behovet av ytor för fritidsaktiviteter tas i beaktande i större utsträckning än tidigare i den reviderade översiktsplanen. Detta skapar förutsättningar för att människor och företag upplever Örebro kommun som attraktiv att etablera sig i. • Ett drifts- och skötselavtal kring Skebäcks småbåtshamn har tecknats under året och en ny drivmedelsstation i hamnen har tagits i bruk vilket skapar ökade förutsättningar för naturturismen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Värdet av ett rikt utbud av fritidsaktiviteter för ett positivt näringsklimat bör identifieras och erkännas inom fler nämnders verksamheter. Detta bygger på en fördjupad samverkan inom och mellan programområden. • En modell bör formuleras där Fritidsnämnden ges ett investeringsutrymme som motsvarar de ökade behov av fritidsaktiviteter som uppstår i och med den växande staden. Detta är en förutsättning för ett rikt utbud av fritidsaktiviteter.

Måluppfyllelse för utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
2017		
PN	Slutföra revidering av översiktsplanen.	Fritidsnämnden har bidragit till revideringen av översiktsplanen genom att delta i referensgrupper och arbetsgrupper. Det framtida behovet av fritids- och idrottsplatser har tagits i beaktande vid stadens utveckling, vilket ger goda förutsättningar för kommuninvånarnas fritid och rekreation.

PN	Bidra till Örebrokompaniets uppdrag med att utveckla naturturismen.	<p>Kommunen ska tillsammans med andra aktörer utveckla värden för friluftsliv och naturturism. Fritidsnämnden har och fortsätter samarbeta med Örebrokompaniet och andra aktörer i planerings- och utvecklingsarbete för att naturturismen ska fortsätta utvecklas och för att kommuninvånarnas behov av fritid och rekreation ska tas i beaktande.</p> <p>Fritidsnämnden har under 2017 beviljat medel till Örebrokompaniet för en förstudie gällande Norra Åssundet som en del i det pågående utvecklingsarbetet rörande Hjälmaren.</p>
Hela mandatperioden		

* PN=Indikator resp Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Indikator resp Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om positivt näringsklimat

Ett rikt utbud av fritidsaktiviteter bidrar till kommunens attraktivitet och till att människor vill flytta till och bo i Örebro. Detta har bland annat visat sig i att kommunen för fjärde året i rad har utsetts till Sveriges friluftskommun. Genom ett aktivt deltagande i revideringen av översiktsplanen har Fritidsnämnden säkerställt att det långsiktiga behovet av ytor för fritidsaktiviteter tillvaratas och utvecklas i både befintliga och framväxande delar av kommunen.

I Wadköping har Fritidsnämnden aktivt arbetat med att skapa förutsättningar för ett positivt näringslivsklimat och för att underlätta för näringsidkarna i Wadköping att utveckla sina affärsidéer.

Under 2017 har Fritidsnämnden antagit ett nytt stöd till kommunens elitidrott. Stödet, som har ett starkt jämställdhetsfokus, kommer att bidra till Örebro kommuns attraktivitet som idrottsstad och kan stötta föreningslivets utveckling och förutsättningar.

Att det finns ett rikt utbud av både bredd- och elitidrott och andra typer av fritidsaktiviteter är i sin tur en bidragande faktor till att både människor och företag väljer att etablera sig inom kommunen.

Kommuninvånarna ska ha en rik tillgång till natur och rekreationsstråk likväl som kommunen ska kunna erbjuda ett stort utbud inom naturturism. Fritidsnämnden har därför både samverkat med Örebrokompaniet kring detta samt äskat investeringsmedel för att utveckla cykellederna vid Tysslingen, Lången och Hemfjärden. Även genom att ett nytt drifts- och skötselavtal kring Skebäcks småbåtshamn har tecknats och en ny drivmedelsstation i hamnen har tagits i bruk stärks förutsättningarna för att naturturismen utvecklas.

I revideringen av översiktsplanen har det stått klart att tillgängliga ytor utsätts för en hård konkurrens där prioriteringar görs mellan exempelvis användningsområdena bostäder, verksamheter och fritidsaktiviteter. För att Fritidsnämndens uppdrag ska kunna nå full effekt är det nödvändigt att värdet av fritidsaktiviteter och dess påverkan på kommunens övergripande attraktivitet identifieras och erkänns även inom andra nämnders verksamheter. Behovet finns både inom programområde Samhällsbyggnad och andra programområden.

Planerad och önskad utveckling inom målet om positivt näringsklimat

För att skapa förutsättningar för ökad måluppfyllelse är en önskad utveckling att en modell formuleras där Fritidsnämnden ges ett investeringsutrymme som motsvarar de ökade behov av fritidsaktiviteter som uppstår i och med den växande staden. Detta är en förutsättning för ett rikt utbud av fritidsaktiviteter.

Det är även önskvärt att betydelsen av ett rikt utbud av fritidsaktiviteter för kommunens attraktivitet för både människors och företags etableringsvilja identifieras och erkänns inom kommunens programområden. Ett särskilt fokus bör vara utvecklade samarbetsformer mellan programområdena Samhällsbyggnad och Barn och utbildning. För att uppnå detta deltar Fritidsnämnden i samverkansaktiviteter inom ramen för ett tidsbegränsat utvecklingsuppdrag angående förskolor och skolor (Sam 488/2017). Det är även viktigt att Fritidsnämnden tar fram nyckeltal för behovet av fritids- och idrottsplatser.

Mål: Örebro kommun ska vara en ekologiskt hållbar kommun.

Bedömningen är att Fritidsnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om ekologiskt hållbar kommun i *hög utsträckning* är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Fritidsnämnden har antagit en handlingsplan utifrån den kommunövergripande klimatstrategin som kommer leda till att nämndens konsumtion av dieselbaserade drivmedel kommer att upphöra inom ett par år. Näringsidkare i Wadköping har i allt högre utsträckning ett ekologiskt utbud, liksom utställare på matmarknaden. 	<ul style="list-style-type: none"> Det är osäkert vilken miljöpåverkan som kommunens konstgräsplaner har, i och med att planerna består av granulat bör det dock finnas en förbättringspotential kring hanteringen. Sopsorteringen vid evenemang på de centrala idrottsanläggningarna har förbättringspotential.

Måluppfyllelse för utvecklingsuppdrag

PN/ DN* 2017	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
DN	Hållbar besöksutveckling.	Under året har driftsrutiner för hållbar besöksutveckling i Wadköping tagits fram utifrån ekologisk, ekonomisk och social utveckling. Syftet att förhöja upplevelser och skapa ett attraktivare besöksmål. En del i detta är att skapa förutsättningar för besökare vid evenemang att själva sopsortera och arbeta för att utställare främst ska erbjuda ekologiska och närodtrade produkter. Kompetensutveckling för personalgruppen inom området har skett under året.
Hela mandatperioden		

* PN=Indikator resp Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Indikator resp Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om ekologiskt hållbar kommun

Fritidsnämnden har under 2017 antagit en handlingsplan som utgår från den kommunövergripande klimatstrategin. Handlingsplanen identifierar vilka åtgärder som är möjliga att genomföra för att minska nämndens klimatbelastning. Den största vinsten som nås genom handlingsplanen är att Fritidsnämndens egna verksamheter inom ett par år helt kommer att ha slutat konsumera dieslbaserade drivmedel genom att övergå till förnyelsebara drivmedel. En drastisk minskning kommer att kunna mätas redan när år 2018 utvärderas.

Fritidsnämnden har under året arbetat för att näringsidkare i Wadköping till största delen ska ha ett ekologiskt utbud. Även för de marknader som Fritidsnämnden skapat förutsättningar för, som exempelvis matmarknaden i Wadköping, är principen att utställarna ska erbjuda en ekologisk kedja från framtagande av produkten till förpackning till slutprodukt. Principen är även att de produkter som erbjuds ska vara närproducerade. Fritidsnämnden har även som princip att skördemarknaden i Karlslund ska ha ekologiska förtecken. Rutiner har utarbetats där den förväntade effekten är en ökad mängd ekologiska slutprodukter. Arbetet med att ta fram rutinen har tagits fram på ett socialt ansvarsfullt sätt samt gett en ökad medvetenhet kring frågeställningen hos både medarbetare, verksamma och besökare.

Planerad och önskad utveckling inom målet om ekologiskt hållbar kommun

Fritidsnämndens mål är att krav på ekologiska produkter ska kunna ställas på entreprenörer och utställare samt att bättre sorteringsmöjligheter för besökare införs.

Mål: Det ska vara enkelt för medborgare och företag att få kontakt med kommunen och utbudet av e-tjänster ska öka.

Bedömningen är att Fritidsnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om tillgänglighet/digitalisering i *hög utsträckning* är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Majoriteten av inkomna bidragsansökningar sker i dagsläget digitalt vilket minskar administrativ arbetstid både för föreningar och för Fritidsnämnden. Digitala ansökningsblanketter kan lättare anpassas efter föreningars möjligheter att lämna uppgifter och Fritidsnämndens behov av korrekt beslutsunderlag. En positiv trend syns kring kundnöjdheten hos både Örebrobaden och Bokningscentralen. Även en genomförd undersökning visar att majoriteten av berörda föreningar är nöjda med hur den digitala ansökningsprocessen fungerar. 	<ul style="list-style-type: none"> Fritidsnämnden deltar i ett upphandlingsprojekt av ett nytt boknings- och bidragssystem som leds av SKL. Projektet ligger efter tidsplanen varför Fritidsnämnden under året har arbetat för att hitta en alternativ lösning. Berörda föreningar bör ges möjlighet att kontinuerligt och på ett strukturerat sätt lämna synpunkter på ansökningsblanketter. Detta har genomförts under 2017 men arbetssättet kan utvecklas.

Måluppfyllelse för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
PN	Brukarundersökningar Bokningscentralen (snitt av två enkäter)	76 %	86 %	85 %	96 %
PN	Brukarundersökningar Örebrobaden (snitt av tre enkäter, 1/bad)	90 %	91 %	90 %	93 %
PN	Aktivitetsbidrag till föreningar betalas ut inom 14 dagar om ansökan är komplett	95 %	90-100 %	100 %	100 %
PN	Bokningsförfrågningar om idrottslokal ska vara besvarade inom tre arbetsdagar	100 %	80-90 %	100 %	90-100 %

Kommentarer till indikatorernas utfall

Brukarundersökningarnas utfall för respektive år är kundnöjdheten. Hos både Örebrobaden och Bokningscentralen syns en positiv trend.

PN/ DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
2017		
PN	Utöka antalet e-tjänster.	Målet är att i allt större utsträckning ha helt digitala kedjor och att kunden uppmuntras att använda e-tjänster. Fritidsnämnden arbetar med att utveckla sitt bokningssystem för att underlätta för föreningar och kommuninvånare. Fritidsnämnden deltar även i ett projekt med SKL ¹ för att långsiktigt effektivisera hanteringen för kommuninvånarna kring bokning och bidragsgivning.
Hela mandatperioden		

* PN=Indikator resp Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Indikator resp Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om tillgänglighet/digitalisering

Det SKL-ledda upphandlingsprojekt kring ett nytt boknings- och bidragssystem som Fritidsnämnden tillsammans med ett stort antal kommuner deltar i har inte hållit sin tidsplan. Förvaltningschefen har med anledning av detta tagit kontakt med SKL för att tillsammans med flera andra företrädare från andra kommuner framföra sitt missnöje över hur arbetet försenats. Detta innebär att Fritidsnämnden under året har undersökt förutsättningarna för att finna en alternativ lösning och har påbörjat arbetet med en upphandling av ett nytt system. Planeringen är att det nya systemet ska kunna implementeras under våren 2018 och alltså tas i drift innan det befintliga systemet upphör.

Fritidsnämnden har under 2017 arbetat för att det ska vara möjligt att betala entréavgifter vid Örebrobaden med betalningstjänsten Swish. Planeringen är att detta ska implementeras i början av 2018.

¹ Sveriges Kommuner och Landsting

Att allt fler föreningar använder sig av möjligheten att ansöka om bidrag digitalt bedöms minska den tid föreningar behöver lägga på detta vilket gör att de kan fokusera på sin kärnverksamhet. Förfarandet medför även ett minskat behov av kompletteringar vilket sparar arbetstid för förvaltningen och leder till att berörda föreningar kan få det bidrag de är berättigade till fortare.

Att främst digitala ansökningsblanketter används innebär att det är lättare att anpassa dessa efter vilka uppgifter som föreningar med en rimlig arbetsinsats har möjlighet att lämna samt efter vilka uppgifter som Fritidsnämnden behöver för att kunna fatta korrekta beslut. Detta bygger dock på att berörda föreningar ges möjlighet att på ett strukturerat sätt lämna information om hur de upplever att ansökningsprocessen fungerar.

Planerad och önskad utveckling inom målet om tillgänglighet/digitalisering

Under hösten 2017 har Fritidsnämnden undersökt hur föreningar upplever den digitala kommunikationen med Fritidsnämnden, främst genom ansökningsblanketter för nämndens olika bidragsformer. Undersökningen har skett i enkätform och visar huvudsakligen på en positiv upplevelse hos både idrottsföreningar och idéburna föreningar. För enkätundersökningen användes kontaktuppgifter i föreningsregistret varav flera visade sig vara inaktuella varför svarsfrekvensen i enkäten blev låg. Att utveckla arbetssättet vad gäller främst själva populationsurvalet i enkätundersökningen är därför en önskad utveckling.

För att det SKL-ledda upphandlingsprojektet ska realiseras för Fritidsnämnden konstruktiva samtal med SKL för att finna en lösning. Parallellt med detta har alternativa systemlösningar undersökts för att möjliggöra fortsatt bokning och bidragsadministration.

Mål: Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Bedömningen är att Fritidsnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om attraktiv arbetsgivare *dehvis* är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Fritidsnämnden har tillsammans med Kulturnämnden anordnat en konferens för Sveriges fritids- och kulturcheferförening vilket utvecklar ledarskapet inom nämndernas verksamheter. • Andelen arbetsmiljöcertifierade chefer har ökat. • Kompetensförsörjningsplanen har reviderats vilket gett som resultat att bemanningen inom flera enheter har förbättrats. 	<ul style="list-style-type: none"> • HME-index behöver förbättras. Analys har genomförts. Förbättringsarbete har påbörjats och har hög prioritet.

Måluppfyllelse för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
PN	Anställningstrygghet ² (nytt mått varför mätthistorik saknas)	-	55	74	68
PN	Andel chefer som har mellan 10-30 medarbetare, procent, (nytt mått varför mätthistorik saknas)	-	13 %	13 %	14 %
PN	Andel enheter med HME-värde på minst 78 ³ (nytt mått varför mätthistorik saknas)	-	33,3 %	33,3 %	16,7 %
DN	HME				
	Totalt	77	74	78	69
	Kvinnor	79	72	78	74
	Män	74	75	78	64
DN	Arbetsmiljöcertifierade chefer - Antal	Nytt	4	2	8
DN	Arbetssskador rapporterade i LISA	2	4	1	3*
Kommentarer till indikatorernas prognos					
HME (hållbart medarbetarengagemang) har sjunkit och angivet målvärde kommer inte att uppnås. En analys har genomförts inom berörda verksamheter och förbättringsarbetet har hög prioritet.					
*LISA är kommunens system för anmälan av tillbud och arbetssskador. Utfallet är alltså en indikation på användandet av verktyget och inte på antalet skador. Arbetet med att rapportera arbetssskador är en del av det systematiska arbetsmiljöarbetet som nämndens verksamheter arbetet aktivt med under året för att säkerställa att det används när det är relevant. Förvaltningen följer statistiken noga som även rapporteras på samverkansgruppens möten.					

PN/ DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
2017		
DN	Redovisning av inrapporterade fall i arbetsskadeverktyget LISA.	Arbetet med inrapporterade arbetssskador i det systematiska arbetsmiljöarbetet ska utvecklas. Vid återkommande händelser behöver en djupare analys göras för att lösa problematiken.
DN	Översyn av kompetensförsörjningsplan.	Kompetensförsörjningsplanen finns som vägledning för att rekrytera rätt kompetens och behöver kontinuerligt uppdateras med de senaste kompetenskraven. Fritidsnämnden arbetar aktivt och kontinuerligt med kompetensförsörjningen för verksamheten utifrån rekrytering, utbildning och utveckling av kompetensförsörjningsarbetet med stöd av personalavdelningen. Det sker bland annat genom internutbildningar, medverkan vid rekryteringsmässor, och samarbeten

² Indexet består av nyckeltalen:

- Andel timavlönade årsarbetare av totalt antal årsarbetare (AB, PAN)
- antal timavlönade personer genom antal timavlönade årsarbetare (AB, PAN)
- andel tillsvidareanställda personer av antal månadsavlönade personer (AB)
- andel personer med heltidsanställning av antal månadsavlönade personer (AB)

³ Rikssnitt för kommuner 2016.

		med externa aktörer. Arbetet bedöms leda till en sammantagen kompetenshöjning inom nämndens verksamheter.
DN	Framåtskridande inom kultur- och fritidsutveckling	Ett utvecklande ledarskap ska bidra till kultur- och fritidsutveckling. Ett starkt och tydligt ledarskap är av yttersta vikt för att nå verksamhetens mål. Under 2017 har förvaltningen anordnat Sveriges fritids- och kulturchefföreningens årskonferens.
Hela mandatperioden		
Alla	Bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete utifrån samtliga diskrimineringsgrunder (JID-planen).	Fritidsnämnden har genom utbildningsinsatser på arbetsplatsträffar lyft medvetenheten kring diskrimineringsgrunderna för att motverka dem.

* PN=Indikator resp Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Indikator resp Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om attraktiv arbetsgivare

Fritidsnämnden har under året arbetat aktivt för att lyfta medvetenheten om vikten av att samtliga arbetsskador rapporteras i arbetsskadeverktyget LISA. Inga återkommande arbetsskador har identifierats. Samtliga chefer har även utbildats i JID-planen och kring strategin mot våld i nära relationer. Under året har även samtliga personalgrupper deltagit i workshops kring HBTQ-frågor för att öka medvetenheten inom området.

Fritidsnämnden har även reviderat sin kompetensförsörjningsplan där fokus har legat på möjligheten för rekrytering och bemanning för främst Idrottsenheten och enheterna inom Örebrobaden där vissa resultat har uppnåtts och bemanningen för hösten ser bättre ut än tidigare i år.

Planerad och önskad utveckling inom målet om attraktiv arbetsgivare

Det samarbete som Örebrobaden har inlett med Arbetsförmedlingen har under 2017 resulterat i att sju personer har kunnat erbjudas praktikplats med syfte att förbättra rekryteringsmöjligheterna inom denna verksamhet.

Även arbetet med att sprida information kring JID-planen kommer intensifieras under hösten och då behandlas inom enheternas arbetsplatsträffar.

Fritidsnämndens HME-index är fortsatt lågt och behöver förbättras. Under året har en analys genomförts kring orsakerna till det låga resultatet. Analysen har utmynnat i handlingsplaner på enhetsnivå. Förbättringsarbete har påbörjats och har fortsatt hög prioritet inom verksamheterna.

Mål: Örebro kommun ska nyttja sina lokaler på ett effektivt sätt.

Bedömningen är att Fritidsnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om effektivt lokalnyttjande *delvis* är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Nyttjandegraden av kommunens isytor ligger relativt stabilt runt 80-90 procent vilket bedöms som en bra beläggning. I och med att behovet av ytor för fritidsaktiviteter tas i beaktande i en högre utsträckning i den reviderade översiktsplanen skapas förutsättningar för ett högre 	<ul style="list-style-type: none"> Nyttjandegraden för både konstgräsplaner och idrottshallar har förbättringspotential. Vad gäller nyttjandegraden av konstgräsplanerna har ett förbättringsarbete påbörjats. Trots de positiva samnyttjandevinsterna som den reviderade översiktsplanen förväntas medföra finns det behov av en fördjupad samverkan med programområde Barn och

lokalsamnyttjande mellan programområdena Samhällsbyggnad och Barn och utbildning.	utbildning både i strategiska utvecklingsfrågor och driftsfrågor.
--	--

Måluppfyllelse för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
PN	Nyttjandegrad av tillgänglig tid - isytor (procent)	91 %	86 %	>90	81 %
PN	Nyttjandegrad av tillgänglig tid - fotbollsplaner (konstgräs) (procent)	42 %	32 %	>50	32 %
PN	Nyttjandegrad av tillgänglig tid - bollhallar (procent)	63 %	71 %	>70	71 %

Kommentarer till indikatorernas utfall

Nyttjandegraden av konstgräsplaner ligger kvar på 32 procent vilket inte bedöms som en bra nyttjandegrad. Det mönster som går att urskilja är att fotbollsföreningar bokar in sig i högre grad i inomhushallarna under hösten än tidigare. Ett arbete med att skapa incitament för berörda föreningar att nyttja konstgräsplanerna i högre grad har påbörjats.

Nyttjandegraden för bollhallarna ligger kvar på 71 procent vilket bedöms bero på att föreningar i allt högre utsträckning söker sig till de större idrottshallarna och koncentrerar sin verksamhet där.

Vad gäller isytor har en viss minskning uppmätts. Denna är främst vid Berhn arena vinter och bedöms dels bero på att föreningar i lägre grad än tidigare nyttjar de senare tiderna och dels på det arbete med omklädningsrummen som pågått under 2017.

PN/ DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
2017		
PN	Bidra i arbetet med att ta fram lokalförslöjningsplan.	Det är viktigt att lyfta upp vilka behov som finns nu och i framtiden för verksamheterna och att det tydligt kommuniceras i lokalförslöjningsplanen och i investeringsprogrammet. Fritidsnämnden har under året bidragit till arbetet med Lokalförslöjningsenhetens arbete för att säkerställa att lokalbehovet för kultur-, fritids- och idrottsaktiviteter tillgodoses.
DN	Se över prioriteringsordningen.	Se över prioriteringsordningen vad gäller bokning av tider i de kommunala idrottsanläggningarna i syfte att skapa en effektivare användning. Fritidsnämnden har under 2017 gjort en översyn av den prioriteringsordning som antogs 2007 och identifierat förbättringsområden utifrån genus- och barnperspektiv med hänsyn tagen till aktuella förbunds krav och behov av specialutrustade anläggningar.
Hela mandatperioden		

* PN=Indikator resp Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Indikator resp Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om effektivt lokalnyttjande

Nyttjandegraden av kommunens isytor ligger relativt stabilt på mellan 80 och 90 procent. Den minskning som uppmätts under 2017 är främst vid Berhn arena vinter där ett arbete med Bandyhallens omklädningsrum har pågått under året. Nyttjandegraden visar både på ett effektivt lokalnyttjande och på att det finns behov av ytterligare isytor inom kommunen varför detta har kommunicerats i arbetet med att ta fram en lokalförsörjningsplan för programområdet och nämns i Fritidsnämndens investeringsplan 2018-2021.

Samtidigt som isytor visar en närmast bra nyttjandegrad uppvisar kommunens konstgräsplaner och bollhallar nyttjandegrader på 32 respektive 71 procent både för 2016 och 2017. Detta är siffror som bör kunna förbättras. I och med att Fritidsnämnden i dagsläget enbart transporterar lokalsubventionerna från Programnämnd Barn och utbildning, som har hyreskonsekvensen för skollokaler, till berörda föreningar saknar Fritidsnämnden rådighet över dessa. Av denna anledning är det svårt för Fritidsnämnden att använda subventionerna som ett verktyg för förbättrat lokalnyttjande. Nyttjandegraderna bedöms ha delvis liknande förklaringar i och med att det går att se ett minskat nyttjande under framförallt fredagskvällar och eftermiddagar och kvällar under helger, samt att små hallar har mindre efterfrågan. Vad gäller konstgräsplanerna finns dessutom en trolig förklaring i att avgifterna för konstgräsplaner är högre än för idrottshallar (förutom för ungdomsverksamhet under sommarsäsong) varför det finns ekonomiska incitament för föreningar att boka in sig i idrottshallar istället.

Planerad och önskad utveckling inom målet om effektivt lokalnyttjande

För att skapa förutsättningar för ökad måluppfyllelse är en önskad utveckling att en modell formuleras där Fritidsnämnden ges ett investeringsutrymme som motsvarar de växande behov av fritids- och idrottsaktiviteter som den växande staden medför. Detta skulle underlätta för att föreningslivets behov tas i beaktande i både befintliga och tillkommande idrottshallar då det är en förutsättning för en fördjupad samverkan mellan Fritidsnämnden och programområde Barn och utbildning.

Det är även önskvärt att de lokalsubventioner som föreningar erhåller vid ungdomsverksamhet ombudgeteras från programområde Barn och utbildning till Fritidsnämnden för att ge nämnden ekonomiska förutsättningar att genomföra en avgiftssättning som ger föreningarna incitament att ändra sitt nyttjandemönster av både idrottshallar och konstgräsplaner.

Mål: Örebro kommuns ekonomi ska vara långsiktig och hållbar.

Fördjupad information om ekonomi finns i kapitel 5, Analysunderlag, ekonomi.

Bedömningen är att Fritidsnämnden åtagande att bidra till utveckling inom målet om långsiktig och hållbar ekonomi *i hög utsträckning* är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Föreningsenheten - delar av bidragssystemet har setts över inför 2017 för att de resurser vi har ska användas så effektivt som möjligt. Bidraget ska gå till de föreningar vars behovs bedöms som primära då resurserna är begränsade. Även genusperspektivet gynnas i och med detta. 	<ul style="list-style-type: none"> Utfallet 2017 är inte i balans med budget, på grund av de bevakningskostnader som Fritidsnämnden burit kopplade till det bevakningsförbud som kommunen beslutat om under våren.

<ul style="list-style-type: none"> • Örebrobaden - sammanslagning av databaser ger mer kostnadseffektiv administrativ hantering. Sammanslagningen har även möjliggjort att kunden får bada i alla tre bad vilket har bidragit till en kvalitetshöjning och därmed också en förväntan om ökade badintäkter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Generellt inom Fritidsnämnden finns en osäkerhet i de ekonomiska prognoserna, då flera enheter är trendkänsliga (ex. Örebrobaden) samt att beroendeförhållande till externa aktörer finns (ex. elitlagens serietillhörighet och hyresintäkter).
---	---

Måluppfyllelse för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
PN	Ramavvikelse	+ 4,9 mnkr	+ 2,7 mnkr	>/=0	- 1,59 mnkr*
PN	Örebrobaden intäktsfinansieringsgrad	52,6 %	53,06 %	Oförändrad	53,42%
DN	Kostnad per kommuninvånare för bad – och friskvårdsanläggning	74 kr	78 kr	Minska	72 kr
DN	Kostnad per kommuninvånare för motionsspår	13 kr	12 kr	Minska	12 kr
Kommentarer till indikatorernas utfall					
* varav 1 500 kr avser kostnader kopplade till bevakningsförbudet, justerat resultat är - 87 tkr					

PN/ DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
PN	Säkra den ekonomiska prognosen och utveckla fler ekonomiska nyckeltal.	Uppdraget har ställts in till förmån för en kommunövergripande analysatsning 2017.
Hela mandatperioden		

* PN=Indikator resp Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Indikator resp Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om långsiktig och hållbar ekonomi

Positiva iakttagelser:

En sammanslagning av databaser på Örebrobaden har visat sig ge en mer kostnadseffektiv administrativ hantering. Sammanslagningen har även möjliggjort att kunden får bada i alla tre bad vilket har bidragit till en kvalitetshöjning och därmed också en förväntan om ökade badintäkter.

Delar av Föreningsenhetens bidragssystem har setts över inför 2017 för att de resurser vi har ska användas så effektivt som möjligt. Bidraget ska gå till de föreningar vars behovs bedöms som primära då resurserna är begränsade. Även genusperspektivet gynnas i och med detta.

Förbättringsområden:

Utfallet 2017 är inte i balans med budget som förklaras av de bevakningskostnader som Fritidsnämnden burit kopplat till bevakningsförbudet under våren.

Generellt inom Fritidsnämnden finns en osäkerhet i de ekonomiska prognoserna, då flera enheter är trendkänsliga (ex. Örebrobaden) samt att beroendeförhållande till externa aktörer finns (ex. elitlagens serietillhörighet och hyresintäkter). Detta är utmaningar som förvaltningen jobbar vidare med att hantera.

Planerad och önskad utveckling inom målet om långsiktig och hållbar ekonomi

För att förbättra möjligheterna att maximera Fritidsnämndens levererade värde utifrån de satta budgetramarna planeras ett fördjupat prognosarbete för att säkerställa en ekonomi i balans och för att i ett tidigt skede förutse budgetavvikelser och hinna vidta eventuella åtgärder.

Fritidsnämnden ser positivt på pågående arbete avseende en utvecklad, effektivare och mer samordnad investeringsprocess inom Programområde samhällsbyggnad.

4.2 Mål inom Människors egenmakt

Ur ÖSB 2017: En människa som själv får vara aktiv i att forma sitt eget liv mår bra. En människa som har drivkraft att utveckla sig själv och sin omgivning ska få möjlighet till det. Örebro kommun ska bli bättre på att släppa lös den kraft som finns hos medborgare som kan och vill bidra till kommunens utveckling. I Örebro får alla möjligheter.

Mål: Medborgarnas möjlighet till inflytande och påverkan inför politiska beslut ska vara god.

Bedömningen är att Fritidsnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om medborgarnas inflytande och påverkan *helt* är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> En medborgardialog har genomförts kring kommunens motionsspår där invånare gavs möjlighet att lämna synpunkter på önskvärd utveckling av spåren kring bland annat hur nya målgrupper kan nås och hur trygghetskänslan för främst tjejer och kvinnor i motionsspåren kan höjas. En dialogkväll med berörda föreningar har genomförts inför att beslutsunderlag för ett nytt bidragssystem formulerats. 	<ul style="list-style-type: none"> Berörda föreningar bör ges möjlighet att kontinuerligt och på ett strukturerat sätt lämna synpunkter på ansökningsblanketter. Detta har genomförts under 2017 men arbetssättet kan utvecklas.

Måluppfyllelse för utvecklingsuppdrag

PN/DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
2017		
PN	Arbeta för ökat medborgarinflytande och utse område/områden för medborgardialog och utföra dessa.	En medborgardialog kring motionsspår och dess utveckling har genomförts under året. Effekten är att kommuninvånare har getts möjlighet att vara delaktiga i utvecklingen av de kommunala spåren ur bland annat ett trygghetsperspektiv.
Hela mandatperioden		

* PN=Indikator resp Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Indikator resp Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om medborgarnas inflytande och påverkan

En medborgardialog kring kommunens motionsspår har genomförts under året. Vid dialogen deltog ungefär 50 kommuninvånare som gavs möjlighet att tillsammans med tjänstepersoner och politiska representanter diskutera bland annat hur kommunen ska arbeta för att nå nya målgrupper genom att göra spåren mer intressanta och hur den upplevda trygghetskänslan för främst tjejer och kvinnor i motionsspåren kan höjas. Flera av resultaten av medborgardialogen kommer att implementeras inom ordinarie drift. En dialogkväll med representanter för 24 idrottsföreningar genomfördes under våren där förslaget till nytt kontantstöd till kommunens elitidrott presenterades. Under kvällen genomfördes även en workshop där deltagarna diskuterade samt lämnade synpunkter på förslaget. De synpunkter som lämnades har medfört att förslaget delvis har omformulerats.

Planerad och önskad utveckling inom målet om medborgarnas inflytande och påverkan

Under hösten 2017 har Fritidsnämnden undersökt hur föreningar upplever att den digitala kommunikationen med Fritidsnämnden, främst genom ansökningsblanketter för nämndens olika bidragsformer, fungerar. Resultaten är huvudsakligen positiva, men arbetssättet för denna typ av undersökningar kan utvecklas för att säkerställa att rätt målgrupp nås.

Mål: Människors livsvillkor ska vara jämlika.

Bedömningen är att Fritidsnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om jämlika livsvillkor *i hög utsträckning* är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Fritidsnämnden deltar aktivt i planeringen av staden och skapar tillgängliga mötesplatser. Genom bidragsgivning skapas större förutsättningar för jämlika livsvillkor än om stödet hade saknats. 	<ul style="list-style-type: none"> Befintligt stöd till idrotts- och idéburna föreningar tar inte hänsyn till socioekonomiska aspekter varför en förändring i denna riktning skulle kunna medföra en starkare måluppfyllelse.

Måluppfyllelse för utvecklingsuppdrag

PN/ DN* 2017	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
PN	I planeringen av staden skapa tillgängliga mötesplatser för lek, motion, rekreation och kultur, så kallade ”strukturskapande samhällsfunktioner”.	<p>Uppdraget samordnas med Fritidsnämnden och Kulturnämnden (innehåll) och Tekniska nämnden (genomförandet) i dialog med det civila samhället. Det är fortsatt viktigt att söka extern medfinansiering för att stärka investeringar på området (t ex Boverket). Fritidsnämnden bidrar till att skapa jämlika livsvillkor genom bidragsgivning, lokalsubventioner och verksamheter med avgiftssättning utifrån medborgarfokus.</p> <p>För att kommuninvånarnas behov av motion och rekreation tillfredsställs har nämnden aktivt deltagit i planeringsarbete för att säkerställa att behovet av fritids- och idrottsaktiviteter, och de kulturhistoriskt viktiga miljöer som Wadköping och Karlslund utgör, tillvaratas vid stadens utveckling.</p>
Hela mandatperioden		

* PN=Indikator resp Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Indikator resp Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om jämlika livsvillkor

Genom deltagande i ett stort antal samverkansgrupper inom och utanför programområdet har Fritidsnämnden bidragit till att skapa ytor där kommuninvånarna kan mötas i motions- och rekreativitet.

För att verksamheten ska bedrivas kostnadseffektivt för kommuninvånarna har Fritidsnämnden sökt och beviljats externa medel på 50 tkr från Länsstyrelsen i Örebro län. Medlen har använts till inventering och ny skyltning av längdskidspåren i Kilsbergen vilket ytterligare tillgängliggör denna rekreativitet för kommuninvånarna. Fritidsnämnden stöttar föreningar i det civila samhället som är aktiva inom nämndens verksamhetsområde och som inte har en föreningsverksamhet för i huvudsak kulturella och sociala ändamål. Stödet skapar förutsättningar för jämlikare livsvillkor för kommunens barn och ungdomar genom deltagande i fritidsaktiviteter till lägre kostnader än om stödet inte hade utgetts. Den största delen av det stöd som Fritidsnämnden ger föreningar är både köns- och socioekonomiskt neutralt, det vill säga att hänsyn inte tas till dessa variabler utan stödet utges så länge den sökande uppfyller vissa grundläggande krav utifrån ålder och typ av aktivitet.

Studier⁴ har visat att andelen idrottsutövande är lägre i svagare socioekonomiska grupper än i starkare grupper. Ett bidragssystem som är neutralt i detta hänseende kan därför snarare bidra till att cementera rådande strukturer än förändra dem. Avsaknaden av befintligt stöd skulle dock troligen förstärka de rådande strukturerna. Huruvida Fritidsnämndens bidragssystem ska användas som ett verktyg i kommunens arbete med att skapa jämlika livsvillkor är ett politiskt beslut, men en förändring i denna riktning kan bidra till minskade ohälsotal i kommunens större bostadsområden och till en förbättrad

⁴ Se exempelvis Centrum för idrottsforskning (2016:3), *Statens stöd till idrotten – uppföljning 2015*

livsmiljö för kommuninvånarna. Samtidigt är det viktigt att det stöd som kommunen ger föreningar följer Kommunallagens (1991:900) 2 kap. 2 §. likhetsprincip.

Planerad och önskad utveckling inom målet om jämlika livsvillkor

I det idrottspolitiska program som Fritidsnämnden har färdigställt och remitterat till berörda aktörer förs resonemang kring betydelsen av en resursfördelning som tar hänsyn till jämlikhetsperspektivet. De resonemang och åtgärder som förs i det idrottspolitiska programmet kommer att implementeras när programmet är antaget.

En önskad utveckling är en utökad samverkan mellan Fritidsnämnden, Kulturnämnden och Tekniska nämnden i syfte att befintliga platser i högre grad ska samnyttjas som mötesplatser.

Mål: Alla ska ha tillgång till en meningsfull fritid.

Bedömningen är att Fritidsnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om meningsfull fritid *belt* är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Fritidsnämnden har analyserat vilka utvecklingsmöjligheter som finns för ridanläggningen i Karlslund vilket resulterat i beviljat investeringsutrymme på 11 mnkr för en idrott som till 90 procent utövas av tjejer och kvinnor. Det idrottspolitiska programmet har färdigställts och remitterats till berörda aktörer. Programmet kommer leda till en ökad tydlighet i önskad utvecklingsriktning inom nämndens verksamheter. Konstgräsplanen i Lillån står klar och grävarbeten för konstgräsplanen i Mellringe har påbörjats. 	<ul style="list-style-type: none"> En modell bör formuleras där Fritidsnämnden ges ett investeringsutrymme som motsvarar behoven i den växande staden. Detta då sakkunskapen om nödvändiga förutsättningar för att kommuninvånarna ska ha tillgång till en meningsfull fritid inom verksamhetsområdet ligger hos nämnden.

Måluppfyllelse för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
PN	Nöjd Region-Index ⁵	74	-	80	74
PN	Analys av resultat av ovan kommunövergripande indikator	Redovisas i text.			
PN	Alla kan åka skridskor i någon ishall varje dag under perioden oktober - mars	100 %	90-100 %	>90 %	100 %
DN	Antal nyttjare av Sanatoriespåret, per dag i snitt	258	264	Oförändrat	268
DN	Antal nyttjare av Hovstasparet, per dag i snitt	50	57	Oförändrat	60

⁵ I SCB:s medborgarundersökning där fritidsmöjligheter ingår ställs frågor om upplevelsen av tillgången till parker, grönområden och natur, möjligheterna till att kunna utöva fritidsintressen t.ex. sport, kultur, friluftsliv, föreningsliv, tillgången till idrottsevenemang, tillgången till kulturevenemang och nöjesutbudet.

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
DN	Antal nyttjare av Lillåspåret, per dag i snitt	192	188	Oförändrat	192
DN	Antal nyttjare av Markaspåret, per dag i snitt	259	273	Oförändrat	280
DN	Antal nyttjare av Venaspåret per dag i snitt	140	110	Minska ⁶	80
DN	Antal nyttjare av Karlslundsspåret, per dag i snitt	281	294	Oförändrat	298
DN	Antal nyttjare av Vivalla-Lundby spåret, per dag i snitt	Ej mätt ⁷	Ej mätt ⁷	Oförändrat	Ej mätt
DN	Antal nyttjare av isen i Rynningeviken, per dag i snitt	217 ⁸	217 ⁸	Öka	857 ⁹
DN	Besökare i Wadköping	90 000	251 186	140 000	464 000
DN	Besökare i Karlslund	30 000	30 085	30 000	30 000
DN	Besökare i Tekniska Kvarnen	15 000	17 236	15 000	12 251

Kommentarer till indikatorernas prognos

Indikatorn *nöjd region-index* med tillhörande analys redovisas i den sammanfattande analysen

Antalet besökare i Wadköping har tidigare räknats ut genom besöksräknare i enskilda hus. Denna metod har ändrats och besöksantalet räknas nu fram genom besöksräknare på huvudgatan vilket ger en mer rättvisande bild.

Minskningen av antalet nyttjare av Venaspåret bedöms bero på genomförda el- och markarbeten.

Antalet nyttjare av Rynningeisen har kraftigt ökat efter att en ny driftsform har införts.

PN/ DN* 2017	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
PN	Slutföra utbyggnaden av konstgräsplaner.	Konstgräsplanen i Lillån är klar. I Mellringe har grävarbetet för konstgräsplanen påbörjats. Planeringen är att planen ska stå klar till sista juni 2018. Utbyggnaden av konstgräsplaner leder till att fler barn och unga kan spela fotboll under större delen av året.
DN	Utveckling av Täby motorstadion.	Undersöka vilka utvecklingsalternativ som finns vid Täby motorstadion i syfte att kunna öka fritidsutbudet för motorintresserade. Fritidsnämnden har under 2017 i dialog med berörda föreningar arbetat med att formulera vilka utvecklingsalternativ som finns vid motorstadion. Även vissa förbättringsåtgärder på stadion har genomförts i syfte att skapa bättre verksamhetsförutsättningar.

⁶ På grund av pågående arbete avseende belysning på del av spåret av extern aktör är bedömningen att nyttjandegraden kommer att minska.

⁷ Ej mätt på grund av upprustning av spår

⁷ Ej mätt på grund av elfel

⁸ Uppmätt utifrån 18 åkbara dagar under januari och februari 2016

⁸ Uppmätt utifrån 18 åkbara dagar under januari och februari 2016

⁹ Uppmätt utifrån 45 åkbara dagar under januari-mars 2017

DN	Örebrobaden	<p>Det är av yttersta vikt att det fattas ett beslut om Örebrobaden och dess framtid. Eftersom det är flera aktörer inblandade behövs en tydlig strategi för framtida inriktning och gemensamma insatser. Uppdrag ska tydliggöras när Örebroportens utredning är klar.</p> <p>Fritidsnämnden saknar rådighet över ärendet men har under 2017 bevakat ärendet då det i hög grad påverkar nämndens verksamheter.</p> <p>Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för utredning av lämplig driftsform för badanläggningarna. I ÖSB 2018 ges uppdraget att utreda förutsättningarna för att ersätta Brickebackens bad med ett nytt bad i närområdet. Ett underlag ska tas fram under 2018.</p>
Hela mandatperioden		
PN	Fortsätta arbetet med Karlslunds framtida utveckling.	<p>Målet är att Karlslund ska bli ett självklart friluftstråk/utflyktsmål som örebroare och turister besöker för rekreation och upplevelser. Uppdraget bidrar till att stärka de västra stadsdelarna.</p> <p>Fritidsnämnden har bidragit genom deltagande i utvecklingsarbete för att behovet av fritid, rekreation och idrott tas i beaktande i Karlslunds framtida utveckling.</p> <p>Genom kompetens inom både programverksamhet och förvaltning av de kulturhistoriskt viktiga byggnaderna leder Fritidsnämndens deltagande till en långsiktigt attraktiv utveckling av Karlslund.</p>
PN	Ta fram beslutsunderlag om utökade ytor för ridsport i kommunal regi.	<p>Ingår som en del i handlingsplan för Karlslunds framtida utveckling men det är inte den enda möjliga platsen.</p> <p>Fritidsnämnden har under 2017 färdigställt en analys av de utvecklingsmöjligheter som ridanläggningen i Karlslund har. Utifrån denna analys har ett investeringsutrymme på 11 mnkr beviljats till Programnämnd samhällsbyggnad som är fastighetsägare. Medlen ska användas till ett nytt isolerat ridhus och till renovering av en byggnad till ett fungerande karantänsstall. Ridsport utövas till 90 procent av tjejer och kvinnor varför satsningen är ett steg mot en mer jämställd resursfördelning inom kommunens idrottsinvesteringar.</p>
PN	Fortsätta framtagandet av underlag för långsiktiga behov av nya fritids- och idrottsplatser.	<p>Programnämndens egen verksamhet ansvarar för revideringen av översiktsplanen.</p> <p>Jämställdhetsperspektivet är viktigt, särskilt flickors behov bör beaktas. Fritidsnämnden har påbörjat en analys för att identifiera områden med behov av ytterligare fritids- och idrottsplatser.</p> <p>Fritidsnämnden deltar även aktivt i revideringen av översiktsplanen för att säkerställa att fritids- och idrottsbehov tas i beaktande vid stadens utveckling.</p>

PN	Ta fram idrotts- och fritidspolitiskt program.	Möjliggöra till samarbete, för både breddidrotten men också eliten, kring frågor som rör idrottens möjlighet att ha en bra verksamhet som engagerar många örebroare. En parlamentarisk arbetsgrupp har under året arbetat med att ta fram ett program för att belysa vilken inriktning Örebro kommuns fritids- och idrottspolitik bör ha. Programmet har remitterats till berörda aktörer. Programmet bedöms bland annat leda till tydlighet och transparens avseende kommunens arbete inom området.
PN	Skapa förutsättningar för samt utveckla odlingslotter.	Programnämnden ansvarar för mark för nya odlingslotter. Fritidsnämnden ansvar för driften, bland annat för nya i Södra Ladugårdsängen. Fritidsnämnden har tagit fram riktlinjer för skötseln av odlingslotter för att säkerställa stabilitet och rättvist nyttjande av odlingslotter. I samarbete med Programnämnd samhällsbyggnad arbetar Fritidsnämnden även med att överta de arrendavtal som odlingslotsföreningar i dagsläget har med programnämnden. Detta kommer leda till en ökad tydlighet för föreningarna om vem inom kommunen de ska vända sig till.

* PN=Indikator resp Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Indikator resp Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om meningsfull fritid

Fritidsnämnden erbjuder ett stort antal avgiftsfria och subventionerade aktiviteter inom både rekreation, motion, idrott och kulturhistoriska upplevelselandskap. Konstgräsplanen i Lillån är klar och invigdes formellt i augusti. Upphandlingen för konstgräsplanen i Mellringe är klar och grävarbeten har påbörjats. Konstgräsplanen planeras stå klar till sista juni 2018. Utbyggnaden av konstgräsplaner leder till att fler barn och unga kan spela fotboll utomhus under större delen av året.

För att säkerställa en effektiv planering av fritidsutbudet har ett arbete påbörjats med att ta fram underlag för de långsiktiga behoven av nya fritids- och idrottsplatser. I detta sammanhang är jämställdhetsperspektivet viktigt för att även nå en långsiktig jämställd resursfördelning.

Den analys av utvecklingsmöjligheterna för ridanläggningen i Karlslund som Fritidsnämnden har genomfört under 2017 har resulterat i ett beviljat investeringsutrymme på 11 mnkr för Programnämnd samhällsbyggnad som är fastighetsägare. Investeringsutrymmet ska användas till ett nytt ridhus och rustning av en befintlig byggnad till ett karantänsstall och är en viktig pusselbit för att nå en jämställd fördelning av investeringar i idrottsanläggningar då ridsporten till 90 procent utövas av tjejer och kvinnor. Trots att denna typ av analyser utförs av Fritidsnämnden saknar nämnden mandat att besluta om genomförande.

I den ovan redovisade indikatorn kring Nöjd Region-index Fritidsmöjligheter ingår invånarnas syn på tillgång till parker, grönområden, möjligheter att utöva fritidsintressen som idrott, kultur, friluftsliv och tillgång till evenemang inom både idrott och kultur. Utfallet 2017 för Örebro kommun var 74, för kvinnor 75 och för män 73. I en jämförelse med de övriga 21 kommuner som ingår i kategorin ”större stad” placerar sig Örebro högst, enbart kvinnor i Umeå är nöjdare med sina fritidsmöjligheter (män i Umeå är dock inte särskilt nöjda). Av landets 290 kommuner har enbart en annan (Göteborg) fått samma höga värde som Örebro.

Ser man istället enbart till indikatorn som mäter hur invånarna upplever sina möjligheter att kunna utöva fritidsintressen t.ex. sport, kultur, friluftsliv, föreningsliv tilldelas Örebro kommun värdet 7,7. Även vad gäller denna fråga är kvinnor nöjdare (7,9) än män (7,6). Av de 21 jämförbara kommunerna har fyra placerat sig högre än Örebro kommun medan en erhåller samma värde. I en jämförelse med landets samtliga 290 kommuner delar Örebro kommun placering med nio andra kommuner medan 18 kommuner har erhållit högre värden.

Indikatorn för Örebro kommuns invånares möjligheter att utöva sina fritidsintressen har sedan 2011 ökat från värdet 7,5 till dagens 7,7. En viss skillnad finns mellan åren 2015 (7,8), 2016 (7,6) och förra årets 7,7. Denna skillnad är dock så pass liten att den inte är statistiskt säkerställd. Utvecklingen med små upp- och nedgångar syns även bland majoriteten av jämförbara kommuner. Det är därför svårt att peka på konkreta åtgärder inom området som har påverkat invånarnas nöjdhetsupplevelse. Det går dock att konstatera att Örebro kommuns invånare relationellt är nöjda med sina möjligheter att utöva sina fritidsintressen.

Planerad och önskad utveckling inom målet om meningsfull fritid

Det idrottspolitiska program som Fritidsnämnden har tagit fram kommer innebära en ökad tydlighet i önskad strategisk utveckling inom nämndens verksamheter. Den idrottspolitiska sakkunskapen inom kommunen finns hos Fritidsnämnden som även är den instans som har kontakt med föreningslivet och möjlighet att uppfatta dess utvecklingsbehov. För att denna kunskap ska kunna omsättas i handling krävs ett ekonomiskt utrymme för nämnden. Det är därför önskvärt att en modell formuleras för att ge Fritidsnämnden det investeringsutrymme som krävs för att möta det ökade behovet av fritids- och idrottsaktiviteter i den växande staden.

Mål: I Örebro kommun ska alla människors lika värde och mänskliga rättigheter respekteras.

Bedömningen är att Fritidsnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om respekt för lika värde och mänskliga rättigheter *i hög utsträckning* är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> En genderbudgetanalys av kommunens större idrottshallar har genomförts. Analysen visar att lokalsubventionerna fördelas med 43 procent till flickor och med 57 procent till pojkar. Fritidsnämnden har gett stöd till ÖLIF/SISU som driver ett projekt för att få fler flickor att stanna inom idrotten. Lyckade resultat inom det projektet ger effekt på hur kommunens lokalsubventioner fördelas. 	<ul style="list-style-type: none"> Könsfördelningen av lokalsubventioner visar att det finns en förbättringspotential som Fritidsnämnden dock inte har direkt rådighet över.

Måluppfyllelse för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
PN	Antal genderbudgetanalyser från föregående år som lett till beslut om förändringar i verksamhet eller arbetssätt (Totala antalet utförda genderbudgetanalyser, nytt mått varför mätthistorik saknas).	-	0	1	1

Kommentarer till indikatorernas utfall

Föregående år analyserades ett antal utvalda idrottsanläggningar i syfte att se resursfördelningen mellan könen. De idrottsanläggningar som analyserades visade sig vara svåra att jämföra varför analysen inte medförde fullt tillämpbara resultat, men som visade tendenser som Fritidsnämnden har analyserat vidare i årets genderbudgetanalys. Analysen har även inneburit att Fritidsnämnden har en plan för vilka objekt som bör analyseras för att skapa förutsättningar för en jämställd resursfördelning. Föregående års genderbudget bedöms även ha lett till en större medvetenhet om lokalsubventionernas betydelse för ett jämställt deltagande i föreningslivet

PN/ DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
2017		
PN	I samverkan med det civila samhället bidra till arbetet med integration och mötesplatser.	Medel söks hos Kulturnämnden. Fritidsnämnden kommer genom sin breda erfarenhet av att arbeta med föreningar i det civila samhället aktivt arbeta för att skapa förutsättningar för ökad integration.

Hela mandatperioden		
PN	Årligen utse område för genderbudgetanalys och genomföra denna.	Målet är att säkerställa att service ges på lika villkor för kvinnor och män, flickor och pojkar. Att säkra en jämställd myndighetsutövning är prioriterat 2017. Under 2017 har Fritidsnämnden granskat nyttjandet av idrottshallar ur ett genusperspektiv för att analysera resursfördelningen i detta avseende. Effekten bedöms vara att förutsättningar för en mer jämställd resursfördelning skapas.

* PN=Indikator resp Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Indikator resp Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om respekt för lika värde och mänskliga rättigheter

Tjänstepersoner hos Fritidsnämnden har under året arbetat för att skapa förutsättningar för föreningar i det civila samhället att med medel från Kulturnämnden kunna erbjuda sina medlemmar simundervisning hos Örebrobaden. Att kunna simma utgör för barn och unga en möjlighet till lek och rekreation på jämlika villkor, särskilt under sommarmånaderna, och skapar delaktighet i de mötesplatser som kommunens inne- och utabad utgör. Fritidsnämnden har även arbetat för att föreningar i det civila samhället ska kunna söka medel hos Kulturnämnden för att utveckla sina arenor.

Under året har en analys av hur kommunens större idrottshallar nyttjades under 2016 samt hur lokalsubventionerna fördelas genomförts. Analysen visar att lokalsubventionerna fördelas med 43 procent till flickor och med 57 procent till pojkar. Till viss del beror fördelningen av lokalsubventionerna på att pojkar i högre utsträckning än flickor deltar i idrottsaktiviteter och därför i högre grad nyttjar de större idrottshallarna. Trots att fördelningen hamnar inom det intervall på 40 till 60 procent som generellt betraktas som jämställt innebär det ändå att 1 383 tkr mer i lokalsubventioner gavs till pojkar än till flickor under 2016, och det finns alltså en förbättringspotential.

Vad gäller hur lokalerna nyttjas visade analysen att pojkar i högre utsträckning än flickor nyttjar de större idrottshallarna på helger samt senare på dygnet än flickor som istället generellt börjar nyttja hallarna tidigare på dygnet och som till 67 procent nyttjar hallarna på vardagar. Analysen har dock inte undersökt orsakerna till dessa skillnader. Analysen visar även att det finns potential för att uppnå ett mer effektivt lokalnyttjande generellt (detta har berörts under målområde *Örebro kommun ska nyttja sina lokaler på ett effektivt sätt*).

Planerad och önskad utveckling inom målet om respekt för lika värde och mänskliga rättigheter

Det verktyg Fritidsnämnden har direkt rådighet över för att nå en mer jämställd resursfördelning samt ett mer effektivt lokalnyttjande är avgiftssättningen. För att det ska finnas ekonomiska förutsättningar för att nyttja detta verktyg behöver de lokalsubventioner som utges finnas hos Fritidsnämnden istället för hos programområde Barn och utbildning, som i dagsläget har medlen.

För att påverka könsfördelningen inom utförda idrottsaktiviteter har Fritidsnämnden under året gett stöd till Örebro läns Idrottsförbund samt SISU Idrottsutbildarna som driver ett projekt för att öka andelen flickor som stannar kvar inom idrotten.

4.3 Mål inom Barn och ungas behov

Ur ÖSB 2017: Alla barn förtjänar en god barndom och en trygg och utvecklande skolgång. Genom tidiga insatser och förebyggande arbete med såväl fysisk som social och psykisk ohälsa, kan fler barn och unga få en bra uppväxt och ett mer hälsosamt liv. En faktor som har stor och negativ effekt på barn och ungas uppväxt är barnfattigdom. Genom samordnade insatser från olika samhällsaktörer ska alla barns möjligheter till goda uppväxtvillkor stärkas.

Mål: Barn ska kompenseras för ojämlika uppväxtvillkor.

Bedömningen är att Fritidsnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om kompensation för barns ojämlika uppväxtvillkor *i hög utsträckning* är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Fritidsnämnden skapar förutsättningar för kommuninvånarna att delta i en stor mängd kostnadsfria fritidsaktiviteter både i form av idrott och rekreation. I både Fritidsnämndens investerings- och lokalförsörjningsplan är genusperspektivet tydligt vilket på sikt skapar förutsättningar för en mer jämställd resursfördelning. 	<ul style="list-style-type: none"> Större delen av Fritidsnämndens bidragssystem tar inte hänsyn till genus. Detta innebär att både kontant stöd och lokalsubventioner främst går till pojkar. Större delen av Fritidsnämndens bidragssystem tar inte hänsyn till socioekonomiska aspekter varför en förändring i denna riktning skulle kunna medföra en starkare måluppfyllelse.

Måluppfyllelse för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
PN	Beskrivning av kostnadsfria fritidsaktiviteter	Redovisas i text			
PN	Antal deltagande på sommaraktiviteter (sommarbidragen)				
	- Flickor	2633 ¹⁰	2154	Oförändrat	3337
	- Pojkar	2303	2472		3704
DN	Antal föreningar/organisationer som erhållit sommarbidrag ¹¹	34	58	Oförändrat	56

Kommentarer till indikatorernas utfall

Arbetet med sommarbidrag sker tillsammans med Kulturnämnden. De siffror som redovisas är det totala antalet deltagare och bidragsberättigade föreningar.

¹⁰ Siffrorna visar flickor och pojkar 0 – 20 år.

¹¹ Fördelning av sommarbidrag mellan Fritidsnämnden och Kulturnämnden görs utifrån vilken typ av aktivitet som föreningen söker bidrag för. Det är inte givet att samma förening kategoriseras hos Fritidsnämnden eller Kulturnämnden varje år.

PN/ DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
2017		
PN	Bidra till arbetet med implementering av Grönstrategin.	Fritidsnämnden bidrar genom deltagande i arbetsgrupper.
PN	Genusperspektiv tas i beaktande i idrottsinvesteringar och vid fördelning av bidrag.	Genom att ta genus i beaktande säkerställs en mer jämställd resursfördelning och incitament skapas för ett högre deltagande för tjejer i organiserad idrott. Detta har bland annat skett genom att genusperspektivet tas i beaktande i lokalförsörjningsplanen och investeringsplanen.
PN	Skapa möjligheter för barn att få tillgång till sommaraktiviteter.	Ge förutsättningar för föreningarna i Örebro att för sommaren 2017 planera för sommaraktiviteter för barn. Fritidsnämnden har möjliggjort detta genom det så kallade sommarbidraget som möjliggör för barnfamiljer i ekonomiskt utsatta situationer att ta del av meningsfulla sommaraktiviteter i syfte att bland annat minska känslan av utanförskap.
PN	Utveckla sommarsimskola för barn och unga.	Utifrån utvärdering av verksamheten 2016 har sommarsimskola genomförts. Genom att genomföra sommarsimskolan verkar Fritidsnämnden för ökad simkunnsighet bland främst barn och unga.
PN	Kommunens stöd till fotbollsverksamhet i Vivalla ska fortsätta.	Unga flickor och pojkar i området ska kunna nyttja de fotbollsplaner som finns, både via organiserad föreningsverksamhet och spontant, och föreningslivet ska ytterligare stärkas. Fritidsnämnden har bidragit med sin kompetens att skapa en stabil föreningsstruktur vilket leder till en långsiktigt hållbar föreningsutveckling.
Hela mandatperioden		

* PN=Indikator resp Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Indikator resp Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om kompensation för barns ojämlika uppväxtvillkor

Fritidsnämnden skapar förutsättningar för kommuninvånarna att delta i en stor mängd kostnadsfria fritidsaktiviteter som exempelvis skridskoåkning (skridskor lånas ut avgiftsfritt), ute- och friluftsbad, utegym, motionsspår, cykelleder, skidspår och spontanidrottsplatser. Nämnden skapar även förutsättningar för kostnadsfria fritidsaktiviteter i de kulturhistoriska miljöerna Wadköping och Karlslund där en stor mängd evenemang och marknader anordnas årligen.

Under året har nämnden fördelat det så kallade sommarbidraget som ger barnfamiljer i socioekonomiskt utsatta områden möjlighet att ta del av meningsfulla fritidsaktiviteter. Nämnden är även aktiv i att skapa en stabil föreningsstruktur för fotbollsverksamheten i Vivalla. För att nå barn och unga som generellt inte deltar i frivillig simundervisning har tjänstemän under året arbetat för att skapa förutsättningar för föreningar i det civila samhället att med medel från Kulturnämnden kunna erbjuda sina medlemmar simundervisning hos Örebrobaden.

Fritidsnämnden har i uppdrag att ta genusperspektivet i beaktande vid idrottsinvesteringar och vid bidragsgivning. I både nämndens investerings- och lokalförsörjningsplan är genusperspektivet tydligt. Även i det nya stödet till elitidrotten som har tagits fram under året är genusperspektivet tydligt, till exempel genom att budgeten har delats i två lika stora delar som ska fördelas till kvinnliga respektive manliga elitidrottsutövare. Till största delen är dock de bidragsformer som nämnden har könsneutrala i sin utformning. Detta innebär att nämndens bidrag (med undantag för de selektiva) följer utvecklingen inom föreningslivet.

De föreningar som erhåller stöd från Fritidsnämnden utgörs av idrottsföreningar och idéburna föreningar. Den senare kategorin uppvisar generellt jämställda medlemssiffror varför stödet fördelas jämställt. Vad gäller idrottsföreningar är vare sig medlemssiffrorna eller antalet utförda aktiviteter jämställda mellan könen varför inte det könsneutralt utformade bidragssystemet medför en jämställd resursfördelning. Detta innebär att både det kontanta stödet och de lokalsubventioner som Fritidsnämnden handhar till större del gynnar pojkar.

Nämndens bidragssystem är heller inte utformat för att ta socioekonomiska aspekter i beaktande vilket skulle kunna öka compensationen för barns ojämlika livsvillkor (detta har berörts tidigare under målet *människors livsvillkor ska vara jämlika*).

Planerad och önskad utveckling inom målet om kompensation för barns ojämlika uppväxtvillkor

Fritidsnämnden kommer bistå Kulturnämnden i att uppnå en stabil föreningsstruktur för fotbollsverksamheten så länge Kulturnämnden ser att det är nödvändigt. Nämnden kommer även fortsätta erbjuda subventionerad simundervisning samt fördela sommarbidraget för att barnfamiljer i socioekonomiskt utsatta områden ska ges möjlighet till meningsfulla fritidsaktiviteter på sommaren. Även de kostnadsfria fritidsaktiviteter som nämnden tillhandahåller för kommuninvånarna kommer fortgå.

För att påverka fördelningen av bidrag och lokalsubventioner mellan könen har Fritidsnämnden gett stöd till ÖLIF/SISU som driver ett projekt för att få fler flickor att stanna inom idrotten.

Nämnden har även ett tydligt genusperspektiv i lokalförsörjnings- och investeringsplan. En önskad utveckling är därför att de investeringar som främjar idrott där främst flickor deltar prioriteras i den kommungemensamma investeringsprocessen alternativt att Fritidsnämnden ges ett investeringsutrymme som motsvarar de behov av fritids- och idrottsaktiviteter som den växande staden medför. Genom att skapa ökade förutsättningar för flickor att delta i det organiserade idrottslivet bör även förutsättningar för en mer jämställd resursfördelning på sikt skapas.

Mål: Barn och ungdomar ska kunna ha en meningsfull fritid.

Bedömningen är att Fritidsnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om barns meningsfulla fritid i *hög utsträckning* är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Antalet medlemmar i idéburna föreningar har ökat under året vilket bör bidra till positiva samhällsstrukturer främst i kommunens större bostadsområden. 	<ul style="list-style-type: none"> • De idéburna föreningarnas behov av lämpliga lokaler ökar i takt med att de växer.

Måluppfyllelse för indikatorer och utvecklingsuppdrag

PN/ DN*	Indikatorer	Utfall 2015	Utfall 2016	Målvärde 2017	Utfall 2017
PN	Antal medlemmar i åldern 7-20 som deltar i organiserad fritidsverksamhet som idrotts- eller idéburna föreningar	27 420	27 401	Öka	29 012
PN	Andel barn som är nöjda med vad som finns att göra på fritiden efter skolans slut (nytt kommunövergripande mått varför mätthistorik saknas)	Nytt	Nytt	80 %	80 %
PN	Analys av resultatet av ovan kommunövergripande indikator	Redovisas i text.			
DN	Antal barn som deltar i kommunal simskola				
	Eyrabadet	1 226	1 146	1 146	1 282
	Hagabadet	576	380	380	544
	Brickebacksbadet	827	848	830	826
	Deltagare i simskola av det totala antalet flickor i %	49 %	49%	Oförändrat	50 %
	Deltagare i simskola av det totala antalet pojkar i %	51 %	51%	Oförändrat	50 %
DN	Antal deltagare i enskild simundervisning				
	Flickor	Nytt	41	41	73
	Pojkar	Nytt	50	50	40
Kommentarer till indikatorernas utfall					
En ökning av antalet barn som deltar i kommunal simskola har märkts av framförallt på Hagabadet.					

PN/ DN*	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
2017		
PN	Tillgängliggöra staden för barn (flickor och pojkar).	Fortsatt planering och investering i lekmiljöer i city. Utveckling sker enligt vad som medges i investeringsprogrammet. Fritidsnämnden har i samverkan med övriga förvaltningar inom programområdet verkat för anpassning av rekreativsmöjligheter för barn och unga.
Hela mandatperioden		

* PN=Indikator resp Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Indikator resp Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om barns meningsfulla fritid

Under året har antalet medlemmar i ålder 7 – 20 år i idrottsföreningar och idéburna föreningar ökat. Ökningen bedöms främst ha skett inom de idéburna föreningarna vars medlemsantal har ökat från 11 728 under 2016 till 12 815 under 2017. Ökningen bedöms främst ha skett i föreningar verksamma i kommunens större bostadsområden och visar på det civila samhällets förmåga att organisera sig och fungera som ett socialt rum för närområdets invånare. Detta bidrar till positiva samhällsstrukturer i aktuella områden. För att den ökande andelen barn och unga ska ha förutsättningar till en meningsfull fritid har Fritidsnämnden, förutom ordinarie verksamhet, deltagit i programövergripande arbetsgrupper för att tillgängliggöra staden för denna målgrupp. Ett konkret exempel på detta är de åtgärder som planeras för att skapa ett rekreativsområde på Vivallakullen.

I Wadköping har Fritidsnämnden tillsett att teaterföreställningar har utformats för att tillgängliggöras för barn och unga med fysiska och psykiska funktionsvariationer. Fritidsnämnden har även bidragit med information i kommunens större bostadsområden kring Träsvarvarnas avgiftsfria verksamhet i Wadköping.

Andel barn som är nöjda med vad som finns att göra på fritiden efter skolans slut är ett nytt kommunövergripande mått varför mätthistorik saknas. Enkäten har skickats ut till elever i grundskolan i åk 3, 5 och 8. Av enkäten kan utläsas att de yngre barnen är mera nöjda med vad som finns att göra efter skolan och fritidshem än de äldre eleverna där ca 76 % är nöjda med utbudet.

Planerad och önskad utveckling inom målet om barns meningsfulla fritid

Den positiva utvecklingen av medlemstalet inom idéburna föreningar innebär att behoven av lämpliga föreningslokaler ökar. Fritidsnämnden har i arbetet med revideringen av översiktsplanen arbetat med att få med den typ av formuleringar som möjliggör detta i exempelvis skollokaler. Även ett nyligen initierat samverkansprojekt mellan programområdena Samhällsbyggnad och Barn och utbildning förväntas leda till en utveckling där fler lämpliga lokaler iordningsställs.

4.4 Mål inom Trygg välfärd

Ur ÖSB 2017: Välfärdsinsatser i en kommun skapar kvalitet för enskilda människor. Det skapar också kvalitet för samhället som helhet – då stärks hela Örebro. Örebro ska vara en kommun där människor vill växa upp, arbeta och bli gamla. Då krävs en trygg välfärd så att människornas upplevda trygghet ökar.

Mål: Örebro kommun ska vara en trygg och säker kommun att bo, leva och verka i.

Bedömningen är att Fritidsnämndens åtagande att bidra till utveckling inom målet om trygg och säker kommun *i hög utsträckning* är uppfyllt, och ser följande:

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Gestaltningförslag för ramper till byggnader i Wadköping har tagits fram, godkänts av stadsantikvarien samt genomförts under året. 	<ul style="list-style-type: none"> En modell bör formuleras där Fritidsnämnden ges ett investeringsutrymme som motsvarar de behov av ökade fritids- och idrottsaktiviteter som den växande staden medför. Detta skulle medge en snabbare hantering av trygghetsskapande åtgärder i exempelvis omklädningsrum.

Måluppfyllelse för utvecklingsuppdrag

PN/ DN* 2017	Utvecklingsuppdrag	Kommentarer och uppnådda/förväntade effekter
PN	Tillgängliggöra de offentliga miljöerna för alla.	<p>Bidra till arbetet med att ta fram ”Handlingsplan för tillgänglighet”. I samverkan med organisationer och allmänhet som uppmärksammar problem i stadsmiljön undanröja hinder och möjliggöra ökad tillgänglighet. Fritidsnämnden verkar för att kommuninvånarna har en god tillgänglighet och närhet till rekreationsmöjligheter.</p> <p>Fritidsnämnden har tagit fram ett utvecklingsförslag för Wadköping vars implementering har samverkats med Tillgänglighetsrådet för att säkerställa att Wadköping som offentlig miljö är tillgänglig för alla.</p>
PN	Gemensam satsning kring trygghetsskapande åtgärder som gör att kommunens offentliga rum upplevs attraktiva, trygga och tillgängliga för alla oavsett kön och ålder.	<p>Människor skapar trygghet, vilket gör att vår upplevda trygghet stärks då vi vistas i utomhusmiljöer där andra människor rör sig. En trygg stadsmiljö skapar förutsättningar för att kvinnor, män, flickor och pojkar oavsett ålder vill vistas i det offentliga rummet.</p> <p>Fritidsnämnden planerade att under 2017 påbörja implementeringen av en driftssäkrare belysning i Lillåns motionsspår. Detta, tillsammans med att en bättre spårbeläggning läggs och med kontinuerlig slyröjning, bedömdes kunna leda till en upplevd tryggare miljö för både kvinnliga och manliga motionärer i alla åldrar. I projektet har det dock konstaterats att förarbetet behöver vara fylligare innan investeringen påbörjas. Ett samverkansprojekt inom programområdet har därför inletts och investeringsutrymmet förs över till 2018. Fritidsnämnden har dock under 2017 genomfört en driftssäkrare belysning i Venaspåret där delar av ledningarna har grävts ner och samtliga armaturer på spåret har även bytts till LED-belysning.</p> <p>Fritidsnämnden har även sett över arbetsrutinerna på de centrala idrottsanläggningarna för att minska andelen ensamarbete vilket bedöms leda till en tryggare situation både för personal och besökare.</p> <p>Fritidsnämnden har påbörjat implementeringen av utvecklingsprogrammet för Wadköping vilket bedöms ge som effekt att området upplevs som tryggare och mer tillgängligt för både kvinnor och män i alla åldrar.</p>
Hela mandatperioden		

* PN=Indikator resp Utvecklingsuppdrag från programnämnd, DN= Indikator resp Utvecklingsuppdrag från driftsnämnd

Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målet om trygg och säker kommun

Fritidsnämnden har under året tagit fram gestaltungs-förslag för ramper till två byggnader i Wadköping som har godkänts av stadsantikvarien. Ramperna har anlagts under året och kommer att öka tillgängligheten av den kulturhistoriska miljön även för kommuninvånare med funktionsvariationer.

För att tillgängliggöra längdskidspåren i Kilsbergen har Fritidsnämnden sökt och beviljats 50 tkr från Länsstyrelsen i Örebro län för inventering och ny skyltning. Genom tydlig och tillförlitlig information längs med spåren skapas en tryggare upplevelse och fler kommuninvånare kan ta del av rekreationsmöjligheten.

I Venaspåret har delar av belysningsledningarna grävts ner för att skapa en driftssäkrare situation. I samband med detta har även samtliga armaturer längs spåret bytts ut till LED som har ett bättre ljusflöde än tidigare ljuskällor. Detta tillsammans med förbättrad belysning vid utegymmet bedöms leda till en ökad upplevelse av trygghet i spåret.

I de idrottsanläggningar som Fritidsnämnden har direkt rådighet över har arbetsrutiner ändrats för att minska ensamarbete och därmed öka närvaron. Detta bedöms leda till en tryggare miljö för både personal och besökare.

Även den genomförda sommarsimskolan bedöms leda till en tryggare miljö då den skapar förutsättningar för barn och unga att under sommarhalvåret ägna sig åt meningsfulla fritidsaktiviteter.

Planerad och önskad utveckling inom målet om trygg och säker kommun

Fritidsnämnden har under 2017 undersökt möjligheterna att installera trygghetslarm i omklädningsrum och simhallar men inte funnit en tillfredsställande lösning. För att snabbt kunna åtgärda trygghets-skapande behov vore det önskvärt att Fritidsnämnden tilldelas ett investeringsutrymme som motsvarar de faktiska behoven. Detta skulle möjliggöra att investeringar i till exempel trygghets-skapande åtgärder i omklädningsrum kan genomföras snabbare än vad som är fallet i dagsläget.

5. Analysunderlag – ekonomi

5.1 Driftsnämndens samlade ekonomi

Fritidsnämndens budgetram per 2017-12-31 inklusive beslutade tillägg och reduceringar uppgick till 145 997 tkr. 2017 års resultat visar ett underskott på 1 587 tkr. Detta underskott innehåller dock kostnader kopplade till bevattningsförbudet om 1 500 tkr. Justerat för detta visar Fritidsnämnden ett underskott om 87 tkr.

5.1.1 Örebrobaden

Örebrobaden visar ett underskott på 465 tkr, vilket kompenseras av ett förväntat överskott på Idrottsenheten. Örebrobaden finansierar sin verksamhet till mer än hälften med externa intäkter från hyresgästen Actic som bedriver gymverksamhet, vilket innebär känslighet för trender inom området. Året har visat goda tecken på fler besökare och ökade intäkter, vilket bidragit till att underskottet blivit mindre än tidigare år. Under året har lokalerna på Hagabadet renoverats, vilket har dragit ut på tiden. Detta har inneburit att delar av verksamheten fått stänga under flera veckor, vilket har medfört intäktsbortfall.

5.1.2 Idrottsenheten

Idrottsenheten har ett uppdrag att genom återhållsamhet generera ett överskott för att finansiera underskottet på Örebrobaden. Idrottens ekonomi är beroende av elitföreningars serietillhörighet, då en del hyresförhållanden är kopplade till detta. Krav från elitföreningar för att möjliggöra spel på hög nivå innebär höga kostnader inom elitarenorna, vilket måste vägas upp genom att få in motsvarande intäkter.

Under våren har enheten blivit ekonomiskt drabbad av det bevattningsförbud som beslutades av kommunen. För att kunna bibehålla driften av enhetens anläggningar krävdes alternativa lösningar med vattentankar, vilket har inneburit kostnader uppgående till ca 1 000 tkr. Resultatet efter justering för kostnader kopplade till bevattningsförbudet uppgår för året till 235 tkr. Att resultatet är lägre än prognosticerat beror bland annat på att enheten har fått ökade elkostnader på konstgräsplaner och har haft mindre intäkter än beräknat.

5.1.3 Föreningsenheten

Föreningsenheten visar för året ett underskott som till stor del kan förklaras av oförutsedda kostnader för bevattning av fotbollsplaner om ca 500 tkr till följd av bevattningsförbudet. Vid justering för dessa poster visar föreningsenheten ett underskott om 613 tkr.

Resultatet förklaras främst av att driftkostnaderna för konstgräsplanerna och öppningen av drivmedelsstationen i Småbåtshamnen inneburit större utgifter än avsatta medel inom budgetramarna. En ytterligare förklaring är att särskilda satsningar under hösten har tillåtits inom Föreningsenheten kopplat till nämndens samlade resultat.

5.1.4 Friluftsliv

Enheten för friluftsliv visar för 2017 ett överskott om 554 tkr, som främst förklaras av att personalkostnaderna har blivit lägre än budgeterat samt att en del driftsåtaganden har försvårats på grund av en accelererad byggnadssektor.

5.1.5 Wadköping/Karlslund

Wadköping och Karlslund visar för 2017 ett överskott om 277 tkr som främst kan härledas till:

- Planerade men uteblivna reparationskostnader på Tekniska kvarnen
- Uppstådda kostnader kopplade till branden i Karlslunds Herrgård som under hösten täckts upp av försäkring

5.1.6 Omprövningskrav

Nämndens omprövningskrav 2017 bestod dels av ett generellt omprövningskrav och dels av ett riktat uppdrag, vilket totalt är 957 tkr för 2017. I beloppet är ett riktat uppdrag inkluderat om 180 tkr, gällande ökad debitering inom idrottsenheten på grund av lika skolavgifter. För att hantera omprövningskraven och riktade uppdrag har följande effektiviseringar genomförts:

Wadköping och Karlslund, tkr	60
- Neddragning drift/underhållsarbete	60
Fritidsverksamheten, tkr	897
- Sänkning av selektiva bidrag, skötselbidrag och anläggningsbidrag mm.	487
- Ökade intäkter, Idrotten	180
- Översyn avtal, fastigheter utan hyresförhållande	30
- Översyn avtal, Föreningsenheten	100
- Översyn avtal, Friluftsliv	100
Summa, tkr	957

Omprövningskravet och det riktade uppdraget har för året gett den ekonomiska effekt som planerats.

5.2 Intraprenader och enheternas resultat

Inom Fritidsnämnden finns inga intraprenader eller balansräkningsenheter. Nedan presenteras tabeller med verksamheternas resultat samt kostnadsutveckling för 2017.

Bruttoredovisning	Bokslut	Budget	Bokslut	Avvikelse	Förändr %
<i>Belopp i tkr</i>	2016	2017	2017	Bu-Bok	2016-2017
Nämnd	-772	-700	-938	-238	21%
Förvaltningskansli	-1 265	-1 262	-1 304	-42	3%
Planeringsreserv	-1 198	4		-4	-100%
Verksamheter					
- Fritid gemensamt	-1 825	-2 154	-1 925	229	5%
- Föreningsenheten	-44 858	-47 387	-48 500	-1 113	8%
- Idrottsenheten	-61 384	-64 485	-65 249	-764	6%
- Örebrobaden	-11 918	-10 396	-10 860	-465	-9%
- Friluftsliv	-9 389	-9 832	-9 298	533	-1%
- Wadköping och Karlslund	-6 429	-9 786	-9 508	277	48%
Nettokostnad	-139 037	-145 997	-147 583	-1 586	6%

De större avvikelserna sedan 2016 finns inom Wadköping/Karlslund och inom planeringsreserven. Inom Wadköping/Karlslund har det tidigare årliga driftbidraget istället reglerats genom en ramförstärkning. Således kan det ökade utfallet förklaras genom den höjda budgetramen. Avvikelsen inom planeringsreserven beror på att

planeringsreservens utrymme ombudgeterats till de respektive verksamheter som utfört satsningarna, till skillnad från 2016 där kostnaden togs direkt på planeringsreserven.

Bruttoredovisning	Bokslut	Budget	Bokslut	Avvikelse	Förändr %
<i>Belopp i tkr</i>	2016	2017	2017	Bu-Bok	2016-2017
Personalkostnader	-31 092	-33 921	-33 507	1 225	8%
Lokalkostnader	-83 437	-83 957	-83 559	-92	0%
Kapitalkostnader	-1 556	-1 509	-1 440	75	-7%
Reaförluster			-220		
Övriga kostnader	-64 067	-65 840	-69 139	-1 988	8%
Summa kostnader	-180 152	-185 227	-187 866	-779	4%
Avgifter	6 521	6 417	6 676	-215	2%
Statsbidrag	690	676	1 138	480	65%
Övriga intäkter	33 904	32 136	32 469	4 846	-4%
Summa intäkter	41 115	39 229	40 283	1 054	-2%
Nettokostnad	-139 037	-145 998	-147 583	274	6%

5.3 Investeringar

Fritidsnämnden har blivit beviljade ett investeringsutrymme på totalt 5 398 tkr. Av budgetutrymmet avser 2 500 tkr upprustning av Lillåspåret, 500 tkr avser Hundlekplats, 1 000 tkr avser tillgänglighetsåtgärder i Wadköping och resterande utrymme avser inventarier. Ytterligare 370 tkr finns i budget hos Programnämnd Samhällsbyggnad för tillgänglighetsåtgärderna i Wadköping. Utfallet för året visar ett överskott om 2 533 tkr.

Resultatet beror till största del på att renoveringen av Lillåspåret blivit uppskjuten för att kunna säkras ekonomiskt och genomförandemässigt. Även investeringen i Hundlekplats har blivit uppskjuten. Nämnden kommer att anhålla om att få dessa investeringsmedel överförda till nästkommande år.

Investeringen i tillgänglighetsåtgärder i Wadköping har under året blivit färdigställd (1 409 tkr). Därtill har det utöver löpande mindre inventarieinvesteringar bland annat även investerats i Stängsel Ekängs IP (314 tkr), Stängsel Hedens IP (135 tkr), Översiktsskyltar Behrn Fotboll (134 tkr), Isfräs Robot Behrn (125 tkr), Isfräs Robot Trängen (125 tkr) samt Tekniska kvarnen utställningar (125 tkr).

Objekt Belopp i tkr	Budget 2017	Varav överfört från 2016	Bokslut 2017	Prognos färdigt obj	Avvikelse Bu-Bok
Hundlekplats	-500	-500		-500	-500
Tillgänglighetsåtg. Wadköping	-1 000		-1 409	-1 409	409
Lillåspåret	-2 500			-2 500	-2 500
Inventarier Fritidsnämnd	-1 398	-398		-398	-1 398
Tekniska kvarnen utställningar			-125	-125	125
Stängsel Sörbyvallen-Tybblekul			-63	-63	63
Passersystem Hagabadet			-8	-8	8
Vindskydd Ånnaboda			-12	-12	12
Översiktsskyltar Behrn Fotboll			-134	-134	134
Stängsel Hedens IP			-135	-135	135
Skyltar Kilsbergsspåren			-63	-63	63
Flytbryggor Tjugesta, Lången			-102	-102	102
Skurmaskin Hagabadet			-34	-34	34
Isfräs Robot Behrn			-125	-125	125
Isfräs Robot Trängen			-125	-125	125
Isfräs Batteri Trängen			-38	-38	38
Bollfångstnät B-plan, Trängen			-99	-99	99
Ljudsystem Trängens A-plan			-80	-80	80
Stängsel Ekängs IP			-314	-314	314
Nettokostnad	-5 398	-898	-2 866	-6 264	-2 532

6. Övriga åtaganden

Örebro kommun blir en hållbar kommun, både ur socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv, först när samtliga nämnder tar hänsyn till politiskt beslutade förhållningssätt och låter dem genomsyra den ordinarie verksamheten. Nedan följer de kommungemensamt prioriterade åtaganden som nämnden har för att kommunen ska kunna utvecklas hållbart.

Markeringen visar om arbetet med åtagandet pågår enligt plan, om arbetet är på planeringsstadiet eller om nämnden behöver stöd.

Kommunövergripande åtagande	Pågår	Planeras	Behöver stöd	Eventuell kommentar
Klimatstrategi: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att åtgärder vidtas för att uppnå de delmål som nämnden ansvarar för.	☒	☐	☐	Fritidsnämnden har antagit en handlingsplan (Ft 203/2017) där Klimatstrategin konkretiseras. Effekten av genomförd handlingsplan bedöms bli en radikalt minskad klimatbelastning från Fritidsnämndens verksamheter.
Giffrfri miljö: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Strategin Giftfritt Örebro utförs.	☒	☐	☐	
Barnfattigdom: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Handlingsplan mot Barnfattigdom utförs.	☒	☐	☐	
Våld i nära relationer: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Handlingsplan mot våld i nära relationer utförs.	☐	☒	☒	Fritidsnämnden har i handlingsplanen fått uppdraget: ”upptäckargrupper” (såsom bovärdar, fältassistenter, familjecentraler m.fl.), ska få anpassad information och stöd om hur dessa bör agera vid misstanke om våld för att sänka trösklarna till hjälp för den utsatte (from 2018). Identifiera upptäckargrupper inom nämndens verksamhet: Ge information om VINR och HVF. Utveckla stöd för upptäckargrupperna.” Upptäckargrupper finns inte inom nämndens verksamheter utan dessa utgörs av exempelvis fritidsgårdspersonal som finns hos Kulturnämnden. Handlingsplanen behöver därför revideras i detta hänseende.

Kommunövergripande åtagande	Pågår	Planeras	Behöver stöd	Eventuell kommentar
Jämställdhet: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Strategi för ett jämställt Örebro utförs.	☒	☐	☐	
HBTQ: Nämnden ansvarar för att kunskapsnivån höjs och att de åtgärder som fastställts i Handlingsplan för HBTQ-frågor utförs.	☒	☐	☐	Workshops kring HBTQ-frågor har genomförts under hösten för samtliga medarbetare.
Nämnden ansvarar för att människor som idag står långt från arbetsmarknaden ska erbjudas utvecklingsmöjligheter.	☒	☐	☐	Örebrobaden har inlett ett samarbete med Arbetsförmedlingen vilket resulterat i sju praktikplatser under 2017.
Nämnden ansvarar för att säkerställa att samverkan sker med det civila samhället.	☒	☐	☐	

6.1 Programövergripande

Alla driftsnämnder är berörda av nedan programövergripande åtagande. Uppföljning sker per driftsnämnd vid delår 2 samt årsberättelse 2017.

Programövergripande åtagande	Kommentarer och förväntade effekter
<p>Utveckling enligt kap 4.4 "Utveckling och precisering av särskilda politiska uppdrag".</p> <p>- Alla nämnder inom programområdet ska under 2017 bidra till att nya idéer för mötesplatser prövas i anslutning till nämndens ordinarie verksamhet och pröva om den egna verksamheten kan vara en utgångspunkt för dialog med örebroarna i exempelvis en "popup-yta" i stadskärnan.</p>	<p>Fritidsnämnden har under året deltagit i det programövergripande arbetet för att skapa mötesplatser för främst kommunens barn och unga. Nämnden har bland annat deltagit i arbetet med att testa badbussar till kommunens utebad. Trots att projektet inte gick att genomföra under sommaren 2017 har det gett viktiga lärdomar som skapar förutsättningar för ett eventuellt genomförande under nästa säsong.</p>

7. Fem år i sammandrag

Fem år i sammandrag	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017
Befolkning, antal invånare	140 451	142 517	144 200	148 050	150 192
- Kvinnor	71 395	72 351	73 162	74 910	75 829
- Män	69 056	70 166	71 038	73 140	74 363
Besökare Örebrobaden, totalt	454 000	497 750	499 377	508 050	530 252
därav besökare Eyrabadet	100 000	155 000	166 577	167 500	198 602
därav besökare Hagabadet	220 500	215 500	207 500	215 750	208 700
därav besökare Brickebacken	133 500	127 250	125 300	124 800	122 950
Antal medlemmar på Actic gym totalt	6 243	5 960	5 750	5 314	5 277
därav medlemmar på Actic:					
Eyrabadet	2 210	2 210	2 170	1 944	1 927
Hagabadet	3 218	2 962	2 779	2 615	2 620
Brickebacksbadet	815	788	801	755	730
Föreningar					
Antal bidragsberättigade aktiviteter i idrottsföreningar pojkar och flickor 10–20 år	57 680	54 232	56 900	59 097	63 324
Bidragsberättigade aktiviteter pojkar 10–20 år	62 %	63 %	72 %	57 % ¹	Ej mätt ²
Bidragsberättigade aktiviteter flickor 10–20 år	38 %	37 %	28 %	43 % ¹	Ej mätt ²
Lotteritillstånd §§ 15–16	4	1	0	0	1
Lotteritillstånd § 17 (löper under 3 år)	4	5	3	4	3
Evenemang					
Antal evenemang i Karlslund	108	110	73	111	103
Antal evenemang i Wadköping/Stadsparken	279	281	265	273	276
Anställda					
Antal tillsvidareanställda	59	58	58	58	63
– kvinnor	28	27	27	28	31
– män	31	31	31	30	32
Antal visstidsanställda	5	9	7	6	10
– kvinnor	4	7	5	4	2
– män	1	2	2	2	8

¹ Vid införandet av ett nytt system där idrottsföreningar kan ansöka om aktivitetsstöd digitalt har statistik från dessa föreningar fallit bort. Dessa föreningar har en hög andel pojkar varför utfallet 2016 inte visar den verkliga proportionen.

² Fritidsnämnden befinner sig i en övergångsperiod mellan pappersbaserade och digitala ansökningar. Befintligt digitalt system räknar antalet deltagartillfällen och inte antalet unika deltagare medan de föreningar som söker via pappersblanketter redovisar antalet unika deltagare. Av denna anledning har det inte varit möjligt att särredovisa statistiken utifrån kön. Fritidsnämnden arbetar för att samtliga föreningar ska använda sig av det digitala ansökningsförfarandet vilket kommer möjliggöra könsuppdelad statistik.